

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

Podoblasť slovenský jazyk ako druhý jazyk

Charakteristika podoblasti

Cieľom vzdelávacej podoblasti Jazyk a komunikácia – vyučovanie slovenského jazyka ako druhého jazyka je naučiť žiakov komunikovať v slovenskom jazyku – dorozumievať sa v bežných i školských komunikačných situáciách. Dôraz sa kladie na:

- praktické využitie jazykových spôsobilostí,
- efektívnu komunikáciu,
- činnostne zameraný prístup, ktorý vníma žiakov ako aktívnych účastníkov učenia.

Žiaci si jazyk osvojujú prostredníctvom zmysluplných úloh, ktoré odrážajú ich každodenný život. Nové vedomosti sa prepájajú s predchádzajúcimi poznatkami a s obsahom iných vyučovacích predmetov.

Zdôrazňuje sa uplatňovanie metód a techník vyučovania cudzích jazykov, aktívne a zmysluplné používanie jazyka, pri ktorom sa rozvíja počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie s porozumením a písanie.

Vzdelávacia podoblasť zahŕňa tri základné komponenty, ktoré sú navzájom prepojené a tvoria celok s názvom Komunikačné jazykové činnosti:

- recepcia – porozumenie počúvanému a čítanému textu, získavanie a spracovanie informácií.
- produkcia – tvorba hovorených a písaných textov rôznych žánrov.
- interakcia – aktívna ústna a písomná komunikácia, vyjadrovanie myšlienok, pocitov, potrieb a názorov, kladenie otázok, aktívne počúvanie a čítanie.

Výkonový štandard vymedzuje spôsobilosti, ktoré má žiak dosiahnuť. Jeho napĺňanie je možné aj s využitím nástrojov AI, ktoré vstupujú do výučby nie ako nový cieľ vzdelávania, ale ako podporný prostriedok. Rozsah a spôsob využitia nástrojov AI sa prispôbuje jazykovej úrovni a ich zapojenie do vyučovania a učenia sa slovenského jazyka vždy predpokladá vlastné úsilie žiaka. Úlohou žiaka je najskôr porozumieť textu, alebo ho samostatne vytvoriť a až následne môže

využívať nástroje AI na kontrolu, úpravu textu alebo získanie ďalších informácií, pričom uvažuje nad ich spoľahlivosťou, transparentne uvádza spôsob ich využitia, identifikuje hlavné bezpečnostné riziká spojené s používaním AI a dodržiava zásady zodpovedného a etického zaobchádzania s digitálnymi nástrojmi.

Obrázok č. 1 Komponenty vzdelávacej podoblasti JaK – slovenský jazyk ako druhý jazyk

Komunikačná kompetencia zahŕňa pragmatickú, jazykovú a sociolingválnu zložku, ktoré sú definované v Spoločnom európskom referenčnom rámci¹. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Významnou mierou sa podieľajú na obsahu výučby slovenského jazyka ako druhého jazyka a vytvárajú základ obsahového štandardu. Pragmatická zložka zahŕňa komunikačné funkcie jazyka, pričom na každej komunikačnej úrovni je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak, pomocou iných jazykových prostriedkov. Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôbiť komunikačnej situácii alebo téme.

¹ Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie, hodnotenie – doplňujúce vydanie (preklad Š. Franko). ŠPÚ: Bratislava, 2022. Dostupné na: <https://www.statpedu.sk/files/sk/vyskum/publikacna-cinnost/publikacie/spolocny-europsky-ramec-jazyky-ucenie-vyucovanie-hodnotenie-doplnujuce-vydanie.pdf>

Jazyková zložka zahŕňa jazykové prostriedky ako slovná zásoba, výslovnosť a gramatické javy. Sociolingválna zložka obsahuje stratégie, ktoré žiakom umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje rozvoj interkultúrneho povedomia a schopnosť komunikovať v súlade so spoločenskými normami a kultúrnym kontextom.

Do vzdelávacej podoblasti Jazyk a komunikácia – vyučovanie slovenského jazyka ako druhého jazyka patrí vyučovací predmet **slovenský jazyk a slovenská literatúra**. Vyučuje sa ako povinný predmet v národnostných školách a národnostných triedach, v ktorých je vyučovací jazyk maďarský.

Ciele vzdelávacej podoblasti

1. Primerane využívať komunikačné jazykové činnosti na dosiahnutie svojho komunikačného zámeru v súlade so spoločenskými a kultúrnymi očakávaniami.
2. Porozumieť hovorenému a písanému textu.
3. Komunikovať v ústnej a písomnej forme.
4. Sprostredkovať informácie iným ľuďom.
5. Využívať komunikačnú a kognitívnu funkciu jazyka pri napĺňaní vzdelávacích, sociálnych a osobných potrieb.
6. Formovať si pozitívne postoje a pozitívny vzťah k slovenskému jazyku, jeho učeniu sa, ku kultúre a národu prostredníctvom jazyka.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra

Charakteristika vzdelávacieho predmetu

Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry je založená na komunikatívnom prístupe, ktorý ovplyvňuje koncepciu, stratégiu aj obsah vyučovania. Učivo sa tematicky modeluje a zameriava sa na praktické používanie jazyka v reálnych komunikačných situáciách.

Obsah a štruktúra predmetu vychádzajú z princípov výučby cudzích jazykov, pričom sa prihliada na vývinové osobitosti žiakov. Ciele výučby sú zamerané na rozvoj štyroch základných jazykových zručností:

- počúvanie s porozumením,
- hovorenie,
- čítanie s porozumením,
- písanie.

Tieto zručnosti sa rozvíjajú v jednotlivých cykloch vzdelávania s ohľadom na jazykové prostredie školy, jazykové schopnosti žiakov, ich vek a osvojený jazykový kód.

Pri osvojovaní slovenského jazyka sa vychádza z princípu opory o maďarský jazyk. Obsah, metódy, formy a tempo výučby sa prispôsobujú jazykovým zručnostiam žiakov. Dôsledne sa uplatňuje komunikačný princíp, ktorý podporuje aktívne používanie jazyka.

Výučba gramatiky slovenského jazyka prebieha v systematickej konfrontácii s gramatikou maďarského jazyka. Cieľom je osvojenie si schopnosti používať slovenský jazyk na požadovanej úrovni gramatickosti. Jazykové javy sa preberajú funkčne – v rozsahu a forme, ktoré zodpovedajú konkrétnym vzdelávacím a komunikačným potrebám žiakov.

Výučba slovenskej literatúry zahŕňa:

- čítanie a interpretáciu pôvodných slovenských literárnych textov,
- oboznamovanie sa s vybranými literárnymi druhmi a žánrami,
- rozvoj literárnej komunikácie prostredníctvom analýzy textov,
- estetické vnímanie umeleckého textu,
- hodnotenie a charakteristiku postáv,
- osvojovanie si hodnotiaceho postoja k literárnym ukážkam,
- rozvíjanie čitateľských a interpretačných zručností,
- utváranie návykov potrebných na čítanie pôvodnej slovenskej poézie a prózy.

Súčasťou výučby slovenského jazyka a slovenskej literatúry je aj rozvoj ústneho prejavu a podpora estetického, etického a morálneho cítenia žiakov.

Vyššia úroveň osvojenia slovenského jazyka sa dosahuje prepájaním výučby s inými vzdelávacími oblasťami, využívaním každodenných situácií, názorným vyučovaním a tvorivou aplikáciou získaných poznatkov.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. Vytvoriť si pozitívny vzťah k slovenskému jazyku a vytvárať priaznivý postoj k jeho učeniu sa.
2. Získať interkultúrne kompetencie a pripravovať sa na život v plurikultúrnej a viacjazyčnej spoločnosti.
3. Využívať jazyk ako nástroj komunikácie, myslenia a tvorivého vyjadrenia.
4. Uvedomiť si hodnoty vlastnej kultúrnej identity, prejavovať rešpekt k inakosti a vážiť si hodnoty iných kultúr.
5. Porozumieť a spracovať informácie z rôznych typov textov a podnetov.
6. Získavať základné poznatky o jazyku a používať ich pri zlepšovaní komunikačných zručností.
7. Porozumieť a interpretovať vecné aj umelecké texty.
8. Orientovať sa v rôznych informačných zdrojoch a posudzovať ich spoľahlivosť.
9. Podporovať osobnostný a sociálny rozvoj prostredníctvom práce s jazykom a literatúrou.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je získať základné jazykové a rečové zručnosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka.
2. Porozumieť základným slovám, pokynom a jednoduchým textom primeraným veku.
3. Používať bežné slová a frázy v každodenných situáciách.
4. Vyjadrovať svoje potreby, pocity, a jednoduché myšlienky.

5. Viest krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať.
6. Čítať krátke a jednoduché texty s porozumením.
7. Orientovať sa v jednoduchých obrazových a písaných textoch.
8. Používať základné jazykové pravidlá v komunikácii.
9. Používať jednoduché informácie získané z rôznych vzdelávacích oblastí.

Recepcia

Výkonový štandard

Počúvanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

Porozumieť významu vybraných pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom.

Presne porozumieť hlavným častiam vypočutého prejavu.

Porozumieť reči v transakčných rečových situáciách.

Porozumieť jednoduchému čítanému východiskovému textu, súvislému prejavu, dialógu a čítanej krátkej jednoduchej rozprávke bez výskytu neznámych slov.

Reagovať na otázky, príkazy, povely a pokyny.

Čítanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

Po príprave čítať jednoduché a krátke vekuprimerané texty.

Odpovedať na otázky súvisiace s prečítaným vecným alebo literárnym textom.

Vyhľadať v texte základné informácie na základe pomocných otázok.

Podľa vzoru tvoriť jednoduché otázky k prečítanému textu.

Po príprave reprodukovať stručný obsah prečítaného vecného a literárneho textu na základe osnovy alebo pomocných otázok.

Porozumieť písaným jednoduchým pokynom bez výskytu neznámych slov a konať podľa nich.

Identifikovať vo vecnom a literárnom texte základné explicitné informácie na základe pomocných otázok.

Vyhľadať v detských knihách, časopisoch a encyklopédiách texty podľa vlastných záujmov.

Podľa pokynov pracovať s obrázkovým slovníkom.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpovedať na pozdravy, oslovenia, pozvať, privítať, lúčiť sa, zdvorilostné výrazy, blahoželania, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa, prosba, slušne vyjadriť prosby.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: získať informácie, požiadať o pomoc alebo o radu, upozorniť, identifikovať niekoho alebo niečo.
- Vyjadrenie želania a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, slušne vyjadriť prosbu, požiadať o pomoc, vyjadriť radosť, vyjadriť fyzickú bolesť, smútok, prekvapenie.
- Oznámenie a vyjadrenie stanoviska: získať informácie a informovať druhých v rámci tematických okruhov.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči, vyjadriť, že komunikujúca osoba niekoho alebo niečo má/nemá rada.
- Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, zviera.
- Vyjadrenie názoru: vyjadriť, či je tvrdenie pravda/nepravda, vybrať si z ponúkaných možností.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na vyjadrenie vďaky, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: porozumieť listu, vhodne začať list, oslovenie, vhodne ukončiť list, napísať pozdrav z výletu, k sviatkom, napísať krátku textovú správu, blahoželanie, pozvánku.
- Reagovanie na udalosť: blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie.
- Reagovanie na príbeh a dej rozprávky: vyjadriť, či sa príbeh alebo rozprávka páči alebo nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu alebo rozprávky aj neverbálne.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, požiadať o vysvetlenie povedaného, vhodne ukončiť audio/video hovor.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie: sloveso byť v prítomnom a minulom čase.
- Vyjadrenie vlastníctva: sloveso mať v prítomnom a minulom čase; prívlastňovacie zámená: môj, moja, moje, tvoj, tvoja, tvoje, náš, naša, naše.
- Vyjadrenie smeru: pojmami tam, hore, dole/dolu, dopredu, dozadu, doprava, doľava; používaním predložiek od, do, z, zo s genitívom; používaním predložiek k, ku s datívom; používaním predložky cez s akuzatívom.
- Vyjadrenie polohy: pojmami tu, tam, hore, dole/dolu, vpredu, vzadu, vľavo, vpravo, používaním predložiek na, pod, nad, za, pred s akuzatívom, používaním predložiek v, na, pri s lokálom, používaním predložiek za, pred, nad, pod s inštrumentálom.
- Vyjadrenie situácie: pojmami blízko, ďaleko; používaním predložky o s lokálom; používaním predložiek s, so s inštrumentálom.
- Vyjadrenie veľkosti: pojmami veľký, malý.
- Vyjadrenie časových vzťahov: pojmami minulý týždeň, minulý rok, budúci týždeň, budúci rok, časti dňa, dni v týždni; určením času pojmami: celé hodiny, včera, dnes, zajtra, predvčerom, pozajtra.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: vek žiaka, vek rodičov žiaka, vek súrodencov žiaka a počtu predmetov základnými určitými číslovkami do 100, základnými neurčitými: veľa, málo.
- Vyjadrenie poradia: radovými číslovkami: prvý, druhý, tretí, štvrtý, piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty, desiaty a pojmami prvý, posledný.
- Vyjadrenie tvaru: okrúhly, oválny, guľatý.
- Vyjadrenie postavy: vysoká, nízka; vyjadrenie farby: biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová, sivá, ružová.
- Jazykové a neverbálne prostriedky v ústnej komunikácii a interakcii, ktoré sú dôležité pre správne porozumenie a vyjadrenie v reči: prízvuk, dôraz, tempo, rytmus, prestávka, melódia; oslovenia; mimika, gestá, pohľad očí, podávanie ruky, postoj, vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho na základe osnovy a pomocných otázok, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok.

Lexikológia

- Rozvoj slovnej zásoby: osvojovanie 400 – 500 slov a frazeologických spojení aktívne a 200 – 250 slov a slovných spojení pasívne za 1. cyklus.
- Porozumenie významu pojmov: abeceda, veta, slovo, slabika, hláska, samohláska, spoluhláska, dvojhláska, písmeno, tlačené písmeno, písané písmeno, veľké písmeno, malé písmeno, bodka, otáznik, výkričník, text, rozhovor, dialóg, nadpis, ilustrácia, list, pozdrav, pozvánka, čítanie, písanie, počúvanie, odpisovanie, doplňovanie, dokončenie, slabikovanie, delenie slov na slabiky, tvorba slov, tvorba slov z písmen, tvorba slov zo slabík, tvorba viet, tvorba viet zo slov, otázka, tvorba otázok, odpoveď, tvorba odpovedí.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy: spoluhlásky h, ch, ľ, slabikotvorné spoluhlásky í, ř, samohlásky a, á, e, é, ä, ó, dvojhásky ia, ie, iu, ô, hláskové skupiny a slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu.
- Odlišnosti a rovnosti vo výslovnosti medzi slovenskými a maďarskými hláskami.
- Správna artikulácia slovenských foném a správne čítanie ich písaných tvarov s využitím osvojených vedomostí a zručností z maďarského jazyka, uvedomenie si kontrastívnych znakov maďarskej a slovenskej abecedy, aplikácia odlišností a rovností medzi slovenským a maďarským jazykom.
- Slovenská abeceda, písmená slovenskej abecedy a ich správna aplikácia.
- Písanie dátumu – odlišné písanie v maďarskom a slovenskom jazyku, písanie oslovenia.

Morfológia

- Používanie 2. a 3. gramatickej osoby jednotného čísla a 1. gramatická osoba množného čísla činnostných slovies v rámci tematických okruhov.
- Používanie prítomného a minulého času slovies v rámci tematických okruhov.
- Používanie najfrekvencovanejších zvrtných slovies, ktoré sa týkajú tematických okruhov Ľudské telo, starostlivosť o zdravie, Vzdelávanie a práca, Obchod a služby.
- Používanie rodu a čísla najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov.
- Zhoda prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami.
- Používanie základných určitých, neurčitých a radových čísloviek v spojení s podstatnými menami v rámci tematických okruhov.

Syntax

- Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet – oznamovacie, opytovacie – s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.
- Tvorba viet na základe vetných modelov.

Vetné modely:

- Pomenovanie osôb, zvierat a vecí: všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok.
- Pomenovanie činnosti osôb, zvierat: podmet – slovesný prísudok.
- Pomenovanie činností vzťahujúcich sa na 1. a 2. gramatickú osobu: podmet – slovesný prísudok.
- Pomenovanie vlastnosti osôb, zvierat a vecí: podmet – slovesno-menný prísudok.
- Určenie miesta, času a spôsobu: podmet – slovesný prísudok – príslovkové určenie miesta, času, spôsobu.
- Tvorenie jednoduchej vety s priamym predmetom: podmet – prísudok – priamy predmet.
- Vyjadrenie vlastníctva niečoho alebo niekoho so slovesom mať: podmet – prísudok vyjadrený slovesom „mať“ – predmet.
- Tvorenie jednoduchej vety s rozvitým priamym predmetom pomocou prívlastku: podmet – prísudok – prívlastkom rozvitý priamy predmet.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.
- Spoločenské konvencie: návštevy kultúrnych podujatí, oslavy v rodine, oblečenie, správanie sa v súkromných a verejných priestoroch.
- Pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov.
- Súkromná a verejná komunikácia: vhodné formy oslovenia v škole a mimo školy, tykanie a vykanie vo verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, rozhovory doma a v škole, pri nákupoch, ústne blahoželanie, pozdravy z výletov, SMS primerané veku a jazykovej úrovni žiakov.
- Vybrané aspekty každodenného života žiaka.
- Vybrané sviatky, zvyky a tradície: Vianoce a vianočné vinše, Veľká noc, veľkonočné sviatky.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: členovia rodiny, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, vek žiaka, rodičov a súrodencov, zamestnanie členov rodiny, sviatky.
- Domov a bývanie: dom, byt, miestnosti v dome alebo byte, zariadenie v dome alebo byte, činnosti v jednotlivých miestnostiach, domáce práce, práca okolo domu, v záhrade, pomoc v domácnosti, orientácia v meste alebo v dedine.
- Voľný čas a záľuby: rok, mesiac, týždeň, dni v týždni, pracovný deň, sviatkov, dátum, určenie času, časti dňa, začiatok a koniec školského roka, ročné obdobia, prázdniny.
- Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, cesta do školy, kultúra cestovania.
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo, zdravie, choroba, nehoda, úraz, osobná hygiena, u lekára, u zubára, obliekanie podľa počasia, zdravá výživa, životospráva, šport, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode.
- Vzdelávanie a práca: škola, trieda, budova a okolie školy, personál školy, zariadenie triedy, režim dňa, učebné predmety, rozvrh, učebné pomôcky, domáca príprava a činnosti žiaka v škole, vysvedčenie, kalendár, časti dňa, školský rok, sviatky, prázdniny, dištančné/on-line vzdelávanie, digitálne technológie.
- Obchod a služby: samoobsluha, tržnica, kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, kupovanie darčiekov.
- Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, lesné a poľné zvieratá, sťahovavé vtáky, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, starostlivosť o zvieratá, aktuálne počasie, činnosti v záhrade.
- Naša vlasť: mesto, dedina, adresa bydliska žiaka, bydlisko starých rodičov.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Jednoduchý opis osoby, predmetu, zvieratá.
- Jednoduchá charakteristika.
- Texty spojené so školským prostredím: pokyny v učebniciach a pracovných zošitoch, rozvrh hodín, pozvánky, jednoduché formuláre.
- Verejné nápisy a tabule.
- Texty osobného charakteru: list, krátka textová správa, blahoželanie, pozvánka.

- Reklamné texty: plagáty, jedálny lístok v školskej jedálni.
- Publicistické texty v detských časopisoch a na internete: jednoduché rozhovory, krátke správy.

Literárne texty

- Zjednodušené verzie rozprávok známe z materinského – maďarského jazyka.
- Ľudové hádanky, ľudové riekanky, ľudové spievanky.
- Texty slovenských detských piesní a detských hier.
- Dramatické drobné útvary, bábkové hry.
- Poézia pre deti od slovenských autorov.
- Autorské rozprávky od slovenských spisovateľov, jednoduché príbehy zo života detí.
- Umelecko-náučná literatúra pre najmenších.
- Obrázkové príbehy, kreslené rozprávky od slovenských autorov.

Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry

- Porozumenie významu pojmov: text, príbeh, rozprávka, báseň, hádanka, riekanka, vyčítanka, pieseň, hra, bábková hra, rozhovor, postava, autor, spisovateľ, básnik, rozprávač, nadpis, ilustrácia, čítanie, počúvanie, dokončenie, tvorba viet, tvorba otázok, tvorba odpovedí, dialóg, otázka, odpoveď.

Produkcia

Výkonový štandard

Ústny prejav

Žiak vie/dokáže:

Primerane a s porozumením reagovať na bežné pokyny a pozdravy v slovenskom jazyku.

Používať tykanie a vykanie podľa vzťahu ku komunikačnému partnerovi.

Primerane reagovať verbálne a neverbálne počas dialógu.

Ústne vyjadriť svoje myšlienky v slovenskom jazyku v každodenných praktických situáciách na úrovni primeranej veku a schopnostiam.

Aplikovať osvojené pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu komunikáciu v slovenskom jazyku.

Požiadat' a odpovedať na žiadosť o informáciu.

Samostatne rozprávať na základe osvojených vetných modelov.

Vyjadriť svoje potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom.

Tvoriť jednoduché otázky a odpovede v rámci tematických okruhov.

Primerane používať jazykové a neverbálne prostriedky v komunikácii.

Písomný prejav

Žiak vie/dokáže:

Rozlišovať a používať písmená slovenskej a maďarskej abecedy.

Používať interpunkčné znamienka známe z maďarského jazyka.

Pri delení slov na slabiky využívať osvojené vedomosti z maďarského jazyka.

Rozdeľovať známe slová s dvojhláskami a so slabikotvornými spoluhláskami na slabiky.

Správne písať známe slová obsahujúce slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

Podľa vzoru a po príprave písomne odpovedať na otázky k známym textom.

Na základe pomocných otázok rozvíjať vety o nové slová a slovné spojenia.

Vytvoriť jednoduchý opis a jednoduchú charakteristiku.

Spájať jednoduché vety do krátkych súvislých textov.

Podľa vzoru vytvoriť texty osobného charakteru.

Podľa vzoru zoštylizovať vybrané písomné formy spoločenského styku.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpovedať na pozdravy, oslovenia, pozvať, privítať, lúčiť sa, zdvorilostné výrazy, blahoželania, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa, prosba, slušne vyjadriť prosby.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: získať informácie, požiadať o pomoc alebo o radu, upozorniť, identifikovať niekoho alebo niečo.

- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, slušne vyjadriť prosbu, požiadať o pomoc, vyjadriť radosť, vyjadriť fyzickú bolesť, smútok, prekvapenie.
- Oznámenie a vyjadrenie stanovisko: získavať informácie a informovať druhých v rámci tematických okruhov.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči, vyjadriť, že komunikujúca osoba niekoho alebo niečo má/nemá rada.
- Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, zviera.
- Vyjadrenie názoru: vyjadriť, či je tvrdenie pravda/nepravda, vybrať si z ponúkaných možností.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na vyjadrenie vďaky, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: vhodne začať list, oslovenie, vhodne ukončiť list, napísať pozdrav z výletu, k sviatkom, napísať krátku textovú správu, blahoželanie, pozvánku.
- Reagovanie na udalosť: blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie.
- Reagovanie na príbeh a dej rozprávky: vyjadriť, či sa príbeh alebo rozprávka páči alebo nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu alebo rozprávky aj neverbálne.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, požiadať o vysvetlenie povedaného, vhodne ukončiť audio/video hovor.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie: sloveso byť v prítomnom a minulom čase.
- Vyjadrenie vlastníctva: sloveso mať v prítomnom a minulom čase; privlastňovacie zámená: môj, moja, moje, tvoj, tvoja, tvoje, náš, naša, naše.
- Vyjadrenie smeru: pojmami tam, hore, dole/dolu, dopredu, dozadu, doprava, doľava; používaním predložiek od, do, z, zo s genitívom; používaním predložiek k, ku s datívom; používaním predložky cez s akuzatívom.
- Vyjadrenie polohy: pojmami tu, tam, hore, dole/dolu, vpredu, vzadu, vľavo, vpravo, používaním predložiek na, pod, nad, za, pred s akuzatívom, používaním predložiek v, na, pri s lokálom, používaním predložiek za, pred, nad, pod s inštrumentálom.
- Vyjadrenie situácie: pojmami blízko, ďaleko; používaním predložky o s lokálom; používaním predložiek s, so s inštrumentálom.

- Vyjadrenie veľkosti: pojmami veľký, malý.
- Vyjadrenie časových vzťahov: pojmami minulý týždeň, minulý rok, budúci týždeň, budúci rok, časti dňa, dni v týždni; určením času pojmami: celé hodiny, včera, dnes, zajtra, predvčerom, pozajtra.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: vek žiaka, vek rodičov žiaka, vek súrodencov žiaka a počtu predmetov základnými určitými číslovkami do 100, základnými neurčitými: veľa, málo.
- Vyjadrenie poradia: radovými číslovkami: prvý, druhý, tretí, štvrtý, piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty, desiaty a pojmami prvý, posledný.
- Vyjadrenie tvaru: okrúhly, oválny, guľatý.
- Vyjadrenie postavy: vysoká, nízka; vyjadrenie farby: biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová, sivá, ružová.
- Jazykové a neverbálne prostriedky v ústnej komunikácii a interakcii, ktoré sú dôležité pre správne porozumenie a vyjadrenie v reči: prízvuk, dôraz, tempo, rytmus, prestávka, melódia; oslovenia; mimika, gestá, pohľad očí, podávanie ruky, postoj, vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho na základe osnovy a pomocných otázok, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok.

Lexikológia

- Rozvoj slovnej zásoby: osvojovanie 400 – 500 slov a frazeologických spojení aktívne a 200 – 250 slov a slovných spojení pasívne za 1. cyklus.
- Porozumenie významu pojmov: abeceda, veta, slovo, slabika, hláska, samohláska, spoluhláska, dvojhláska, písmeno, tlačené písmeno, písané písmeno, veľké písmeno, malé písmeno, bodka, otáznik, výkričník, text, rozhovor, dialóg, nadpis, ilustrácia, list, pozdrav, pozvánka, čítanie, písanie, počúvanie, odpisovanie, doplňovanie, dokončenie, slabikovanie, delenie slov na slabiky, tvorba slov, tvorba slov z písmen, tvorba slov zo slabík, tvorba viet, tvorba viet zo slov, otázka, tvorba otázok, odpoveď, tvorba odpovedí.
- Používanie pojmov a pozdravov: abeceda, veta, slovo, písmeno, text, článok, hra, dialóg, otázka, odpoveď, Dobré ráno, Dobrý deň, Dobrý večer, Dobrú noc, Ahoj, Dovidenia.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy: spoluhlásky h, ch, ľ, slabikotvorné spoluhlásky í, ŕ, samohlásky a, á, e, é, ä, ó, dvojhásky ia, ie, iu, ô, hláskové skupiny a slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu.
- Odlišnosti a rovnosti vo výslovnosti medzi slovenskými a maďarskými hláskami.
- Správna artikulácia slovenských foném a správne čítanie ich písaných tvarov s využitím osvojených vedomostí a zručností z maďarského jazyka, uvedomenie si kontrastívnych znakov maďarskej a slovenskej abecedy, aplikácia odlišností a rovností medzi slovenským a maďarským jazykom.
- Slovenská abeceda, písmená slovenskej abecedy a ich správna aplikácia.
- Písanie dátumu – odlišné písanie v maďarskom a slovenskom jazyku, písanie oslovenia.

Morfológia

- Používanie 2. a 3. gramatickej osoby jednotného čísla a 1. gramatická osoba množného čísla činnostných slovies v rámci tematických okruhov.
- Používanie prítomného a minulého času slovies v rámci tematických okruhov.
- Používanie najfrekvencovanejších zvrtných slovies, ktoré sa týkajú tematických okruhov Ľudské telo, starostlivosť o zdravie, Vzdelávanie a práca, Obchod a služby.
- Používanie rodu a čísla najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov.
- Zhoda prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami.
- Používanie základných určitých, neurčitých a radových čísloviek v spojení s podstatnými menami v rámci tematických okruhov.

Syntax

- Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet – oznamovacie, opytovacie – s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.
- Tvorba viet na základe vetných modelov.

Vetné modely:

- Pomenovanie osôb, zvierat a vecí: všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok.
- Pomenovanie činnosti osôb, zvierat: podmet – slovesný prísudok.
- Pomenovanie činností vzťahujúcich sa na 1. a 2. gramatickú osobu: podmet – slovesný prísudok.

- Pomenovanie vlastnosti osôb, zvierat a vecí: podmet – slovesno-menný prísudok.
- Určenie miesta, času a spôsobu: podmet – slovesný prísudok – príslovkové určenie miesta, času, spôsobu.
- Tvorenie jednoduchej vety s priamym predmetom: podmet – prísudok – priamy predmet.
- Vyjadrenie vlastníctva niečoho alebo niekoho so slovesom mať: podmet – prísudok vyjadrený slovesom „mať“ – predmet.
- Tvorenie jednoduchej vety s rozvitým priamym predmetom pomocou prívlastku: podmet – prísudok – prívlastkom rozvitý priamy predmet.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.
- Spoločenské konvencie: návštevy kultúrnych podujatí, oslavy v rodine, oblečenie, správanie sa v súkromných a verejných priestoroch.
- Pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov.
- Súkromná a verejná komunikácia: vhodné formy oslovenia v škole a mimo školy, tykanie a vyknanie vo verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, rozhovory doma a v škole, pri nákupoch, ústne blahoželanie, pozdravy z výletov, SMS primerané veku a jazykovej úrovni žiakov.
- Vybrané aspekty každodenného života žiaka.
- Vybrané sviatky, zvyky a tradície: Vianoce a vianočné vinše, Veľká noc, veľkonočné sviatky.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: členovia rodiny, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, vek žiaka, rodičov a súrodencov, zamestnanie členov rodiny, sviatky.
- Domov a bývanie: dom, byt, miestnosti v dome alebo byte, zariadenie v dome alebo byte, činnosti v jednotlivých miestnostiach, domáce práce, práca okolo domu, v záhrade, pomoc v domácnosti, orientácia v meste alebo v dedine.
- Voľný čas a záľuby: rok, mesiac, týždeň, dni v týždni, pracovný deň, sviatkov, dátum, určenie času, časti dňa, začiatok a koniec školského roka, ročné obdobia, prázdniny.
- Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, cesta do školy, kultúra cestovania.

- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo, zdravie, choroba, nehoda, úraz, osobná hygiena, u lekára, u zubára, obliekanie podľa počasia, zdravá výživa, životospráva, šport, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode.
- Vzdelávanie a práca: škola, trieda, budova a okolie školy, personál školy, zariadenie triedy, režim dňa, učebné predmety, rozvrh, učebné pomôcky, domáca príprava a činnosti žiaka v škole, vysvedčenie, kalendár, časti dňa, školský rok, sviatky, prázdniny, dištančné/on-line vzdelávanie, digitálne technológie.
- Obchod a služby: samoobsluha, tržnica, kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, kupovanie darčiekov.
- Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, lesné a poľné zvieratá, sťahovavé vtáky, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, starostlivosť o zvieratá, aktuálne počasie, činnosti v záhrade.
- Naša vlasť: mesto, dedina, adresa bydliska žiaka, bydlisko starých rodičov.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Jednoduchý opis osoby, predmetu, zvieratá.
- Jednoduchá charakteristika.
- Texty osobného charakteru: list, krátka textová správa, blahoželenie, pozvánka.
- Plagáty, jedálny lístok v školskej jedálni.
- Jednoduché vety v súvislosti s tematickými okruhmi.

Interakcia

Výkonový štandard

Ústna interakcia

Žiak vie/dokáže:

Neverbálne alebo jednoduchým verbálnym spôsobom vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie textu súvisiaceho s každodennými potrebami alebo osvojenými témami.

Nadviazať základnú konverzáciu s použitím najjednoduchších prejavov zdvorilosti.

Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v danej komunikačnej situácii.

Primerane používať jazykové a mimojazykové prostriedky v interakcii.

Písomná interakcia

Žiak vie/dokáže:

Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia s použitím jednoduchých slov a slovných spojení.

Napísať krátku, veľmi jednoduchú textovú správu.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpovedať na pozdravy, oslovenia, pozvať, privítať, lúčiť sa, zdvorilostné výrazy, blahoželania, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa, prosba, slušne vyjadriť prosby.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: získať informácie, požiadať o pomoc alebo o radu, upozorniť, identifikovať niekoho alebo niečo.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, slušne vyjadriť prosbu, požiadať o pomoc, vyjadriť radosť, vyjadriť fyzickú bolesť, smútok, prekvapenie.
- Oznámenie a vyjadrenie stanovisko: získavať informácie a informovať druhých v rámci tematických okruhov.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči, vyjadriť, že komunikujúca osoba niekoho alebo niečo má/nemá rada.
- Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, zviera.
- Vyjadrenie názoru: vyjadriť, či je tvrdenie pravda/nepravda, vybrať si z ponúkaných možností.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na vyjadrenie vďaky, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: vhodne začať list, oslovenie, vhodne ukončiť list, napísať pozdrav z výletu, k sviatkom, napísať krátku textovú správu, blahoželanie, pozvánku.
- Reagovanie na udalosť: blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie.

- Reagovanie na príbeh a dej rozprávky: vyjadriť, či sa príbeh alebo rozprávka páči alebo nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu alebo rozprávky aj neverbálne.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, požiadať o vysvetlenie povedaného, vhodne ukončiť audio/video hovor.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie: sloveso byť v prítomnom a minulom čase.
- Vyjadrenie vlastníctva: sloveso mať v prítomnom a minulom čase; prívlastňovacie zámená: môj, moja, moje, tvoj, tvoja, tvoje, náš, naša, naše.
- Vyjadrenie smeru: pojmami tam, hore, dole/dolu, dopredu, dozadu, doprava, doľava; používaním predložiek od, do, z, zo s genitívom; používaním predložiek k, ku s datívom; používaním predložky cez s akuzatívom.
- Vyjadrenie polohy: pojmami tu, tam, hore, dole/dolu, vpredu, vzadu, vľavo, vpravo, používaním predložiek na, pod, nad, za, pred s akuzatívom, používaním predložiek v, na, pri s lokálom, používaním predložiek za, pred, nad, pod s inštrumentálom.
- Vyjadrenie situácie: pojmami blízko, ďaleko; používaním predložky o s lokálom; používaním predložiek s, so s inštrumentálom.
- Vyjadrenie veľkosti: pojmami veľký, malý.
- Vyjadrenie časových vzťahov: pojmami minulý týždeň, minulý rok, budúci týždeň, budúci rok, časti dňa, dni v týždni; určením času pojmami: celé hodiny, včera, dnes, zajtra, predvčerom, pozajtra.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: vek žiaka, vek rodičov žiaka, vek súrodencov žiaka a počtu predmetov základnými určitými číslovkami do 100, základnými neurčitými: veľa, málo.
- Vyjadrenie poradia: radovými číslovkami: prvý, druhý, tretí, štvrtý, piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty, desiaty a pojmami prvý, posledný.
- Vyjadrenie tvaru: okrúhly, oválny, guľatý.
- Vyjadrenie postavy: vysoká, nízka; vyjadrenie farby: biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová, sivá, ružová.

- Jazykové a neverbálne prostriedky v ústnej komunikácii a interakcii, ktoré sú dôležité pre správne porozumenie a vyjadrenie v reči: prízvuk, dôraz, tempo, rytmus, prestávka, melódia; oslovenia; mimika, gestá, pohľad očí, podávanie ruky, postoj, vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho na základe osnovy a pomocných otázok, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok.

Lexikológia

- Rozvoj slovnej zásoby: osvojovanie 400 – 500 slov a frazeologických spojení aktívne a 200 – 250 slov a slovných spojení pasívne za 1. cyklus.
- Porozumenie významu pojmov: abeceda, veta, slovo, slabika, hláska, samohláska, spoluhláska, dvojhláska, písmeno, tlačené písmeno, písané písmeno, veľké písmeno, malé písmeno, bodka, otáznik, výkričník, text, rozhovor, dialóg, nadpis, ilustrácia, list, pozdrav, pozvánka, čítanie, písanie, počúvanie, odpisovanie, doplňovanie, dokončenie, slabikovanie, delenie slov na slabiky, tvorba slov, tvorba slov z písmen, tvorba slov zo slabík, tvorba viet, tvorba viet zo slov, otázka, tvorba otázok, odpoveď, tvorba odpovedí.
- Používanie pojmov a pozdravov: abeceda, veta, slovo, písmeno, text, článok, hra, dialóg, otázka, odpoveď, Dobré ráno, Dobrý deň, Dobrý večer, Dobrú noc, Ahoj, Dovidenia.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy: spoluhlásky h, ch, ľ, slabikotvorné spoluhlásky í, ř, samohlásky a, á, e, é, ä, ó, dvojhásky ia, ie, iu, ô, hláskové skupiny a slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu.
- Odlišnosti a rovnosti vo výslovnosti medzi slovenskými a maďarskými hláskami.
- Správna artikulácia slovenských foném a správne čítanie ich písaných tvarov s využitím osvojených vedomostí a zručností z maďarského jazyka, uvedomenie si kontrastívnych znakov maďarskej a slovenskej abecedy, aplikácia odlišností a rovností medzi slovenským a maďarským jazykom.
- Slovenská abeceda, písmená slovenskej abecedy a ich správna aplikácia.
- Písanie dátumu – odlišné písanie v maďarskom a slovenskom jazyku, písanie oslovenia.

Morfológia

- Používanie 2. a 3. gramatickej osoby jednotného čísla a 1. gramatická osoba množného čísla činnostných slovies v rámci tematických okruhov.
- Používanie prítomného a minulého času slovies v rámci tematických okruhov.
- Používanie najfrekventovanejších zvratných slovies, ktoré sa týkajú tematických okruhov Ľudské telo, starostlivosť o zdravie, Vzdelávanie a práca, Obchod a služby.
- Používanie rodu a čísla najfrekventovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov.
- Zhoda prídavných mien s najfrekventovanejšími podstatnými menami.
- Používanie základných určitých, neurčitých a radových čísloviek v spojení s podstatnými menami v rámci tematických okruhov.

Syntax

- Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet – oznamovacie, opytovacie – s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.
- Tvorba viet na základe vetných modelov.

Vetné modely:

- Pomenovanie osôb, zvierat a vecí: všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok.
- Pomenovanie činnosti osôb, zvierat: podmet – slovesný prísudok.
- Pomenovanie činností vzťahujúcich sa na 1. a 2. gramatickú osobu: podmet – slovesný prísudok.
- Pomenovanie vlastnosti osôb, zvierat a vecí: podmet – slovesno-menný prísudok.
- Určenie miesta, času a spôsobu: podmet – slovesný prísudok – príslovkové určenie miesta, času, spôsobu.
- Tvorenie jednoduchej vety s priamym predmetom: podmet – prísudok – priamy predmet.
- Vyjadrenie vlastníctva niečoho alebo niekoho so slovesom mať: podmet – prísudok vyjadrený slovesom mať – predmet.
- Tvorenie jednoduchej vety s rozvitým priamym predmetom pomocou prívlastku: podmet – prísudok – prívlastkom rozvitý priamy predmet.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.
- Spoločenské konvencie: návštevy kultúrnych podujatí, oslavy v rodine, oblečenie, správanie sa v súkromných a verejných priestoroch.
- Pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov.
- Súkromná a verejná komunikácia: vhodné formy oslovenia v škole a mimo školy, tykanie a vyknanie vo verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, rozhovory doma a v škole, pri nákupoch, ústne blahoželenie, pozdravy z výletov, SMS primerané veku a jazykovej úrovni žiakov.
- Vybrané aspekty každodenného života žiaka.
- Vybrané sviatky, zvyky a tradície: Vianoce a vianočné vinše, Veľká noc, veľkonočné sviatky.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: členovia rodiny, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, vek žiaka, rodičov a súrodencov, zamestnanie členov rodiny, sviatky.
- Domov a bývanie: dom, byt, miestnosti v dome alebo byte, zariadenie v dome alebo byte, činnosti v jednotlivých miestnostiach, domáce práce, práca okolo domu, v záhrade, pomoc v domácnosti, orientácia v meste alebo v dedine.
- Voľný čas a záľuby: rok, mesiac, týždeň, dni v týždni, pracovný deň, sviatok, dátum, určenie času, časti dňa, začiatok a koniec školského roka, ročné obdobia, prázdniny.
- Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, cesta do školy, kultúra cestovania.
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo, zdravie, choroba, nehoda, úraz, osobná hygiena, u lekára, u zubára, obliekanie podľa počasia, zdravá výživa, životospráva, šport, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode.
- Vzdelávanie a práca: škola, trieda, budova a okolie školy, personál školy, zariadenie triedy, režim dňa, učebné predmety, rozvrh, učebné pomôcky, domáca príprava a činnosti žiaka v škole, vysvedčenie, kalendár, časti dňa, školský rok, sviatky, prázdniny, dištančné/on-line vzdelávanie, digitálne technológie.
- Obchod a služby: samoobsluha, tržnica, kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, kupovanie darčiekov.

- Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, lesné a poľné zvieratá, sťahovavé vtáky, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, starostlivosť o zvieratá, aktuálne počasie, činnosti v záhrade.
- Naša vlasť: mesto, dedina, adresa bydliska žiaka, bydlisko starých rodičov.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty spojené so školským prostredím: pokyny v učebniciach a pracovných zošitoch, rozvrh hodín, pozvánky, jednoduché formuláre.
- Texty osobného charakteru: list, pozdrav z výletu, pozdrav k sviatkom, krátka textová správa, blahoželanie, pozvánka.
- Plagáty, jedálny lístok v školskej jedálni.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra pre 2. cyklus

Hlavným cieľom 2. cyklu je rozvíjať komunikačnú kompetenciu žiakov potrebnú na aktívne používanie slovenského jazyka v bežných komunikačných situáciách a vychovať aktívneho čitateľa.

Ciele vzdelávania pre 2. cyklus

1. Prejavovať záujem k učeniu sa slovenského jazyka.
2. Porozumieť hovoreným a písaným textom primeraným veku, jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka.
3. Komunikovať primerane veku a schopnostiam v známych tematických oblastiach.
4. Vyjadrovať vlastné myšlienky a názory ústne aj písomne v rôznych komunikačných situáciách.
5. Tvorivo formulovať jednoduché ústne a písomné prejavy na známe témy.
6. Čítať a počúvať s porozumením texty o známych témach a ukážky zo slovenskej literatúry pre deti a mládež.
7. Orientovať sa v rôznych typoch textov vrátane obrazových a digitálnych.

8. Používať osvojené jazykové pravidlá v ústnej aj písomnej komunikácii.
9. Získavať informácie z rôznych hodnoverných zdrojov a primerane veku ich spracúvať.

Recepcia

Výkonový štandard

Počúvanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

Porozumieť jednoduchým otázkam, frázam a inštrukciám týkajúcich sa známych tém a každodenných situácií.

Primerane reagovať na jednoduchý prehovor hovoriaceho.

Pochopiť hlavnú myšlienku a dej z počutého textu predneseného pomaly a zreteľne.

Identifikovať kľúčové informácie v ústnom prejave, ktorý sa obsahovo viaže na známe témy a slovnú zásobu.

Porozumieť explicitným významom v texte.

Klást jednoduché otázky k obsahu počutého textu a odpovedať na ne.

Čítanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

Čítať nahlas aj potichu a s porozumením vekuprimerané vecné a literárne texty pôvodnej slovenskej literárnej tvorby.

Pri čítaní nahlas uplatňovať správnu výslovnosť a prozodické vlastnosti reči.

Porozumieť hlavnej myšlienke a základnému obsahu vekuprimeraných vecných a literárnych textov s obmedzeným počtom neznámych slov.

Klást jednoduché otázky a odpovedať na jednoduché otázky k obsahu prečítaného textu.

Porozumieť explicitným významom a vyvodiť základné implicitné významy z textu.

Vyhľadať v texte kľúčové slová a konkrétne informácie.

Rozlíšiť v texte hlavnú myšlienku od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných.

Zdieľať svoj zážitok z čítania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.

Vyvodiť význam neznámeho slova z kontextu.

Pracovať s prekladovými slovníkmi a príručkami.

Porovnať jednoduchú informáciu z AI s iným overeným zdrojom ako je detská encyklopédia a edukačná publikácia.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.
- Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.
- Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, presvedčenie, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.
- Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť, schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, ľútosť, fyzickú bolesť, želanie, nádej, sklamanie, strach/znepokojenie, spokojnosť/nespokojnosť, utešiť, podporiť, dodať odvahy, zistiť pocity iných.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to.
- Zaujatie postojov: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, súhlas/nesúhlas, požiadať o povolenie a súhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: porozumieť listu/elektronickej správe, čítať list/elektronickú správu, čítať krátku textovú správu, blahoželanie a pozvánku.

- Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.
- Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovat' príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie povedaného, vhodne ukončiť audio/video hovor.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie: sloveso byť v prítomnom a v minulom čase.
- Vyjadrenie vlastníctva: sloveso mať v prítomnom a v minulom čase, prívlastňovacie zámená.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: smer, miesto, poloha, diaľka, vzdialenosť, predložkové väzby, príslovky miesta.
- Vyjadrenie časových vzťahov: konkrétny čas, určitý a neurčitý čas, dĺžka trvania deja, časové ohraničenie deja, termíny, dátumy, deje a udalosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, porovnávanie počtu, množstva a miery.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – dĺžka, šírka, výška, hĺbka, vzdialenosť, váha, hmotnosť, objem, plocha, teplota, stav zraku, sluchu, chuť, vôňa, farba, materiál, látka, vek, fyzický stav.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: myslenie, pamäť, pocity.
- Vyjadrenie logických vzťahov: priraďovanie, protiklady, príčina, dôvod, následok.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety na základe modelových viet.
- Využívanie osvojených jazykových a neverbálnych prostriedkov v komunikácii: slovná zásoba, gramatické tvary slov, vetná stavba, výslovnosť, gestikulácia, mimika,

dodržiavanie primeranej komunikačnej vzdialenosti vzhľadom na situáciu a vzťah s komunikujúcou osobou.

- Návčik vhodnej vetnej melódie a dôrazu, uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti: kvantita, slovný prízvuk, splývavá výslovnosť.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok alebo osnovy.

Lexikológia

- Slovná zásoba: osvojovanie ročne približne 200 – 250 lexikálnych jednotiek aktívne a 100 receptívne, najfrekvencovanejšie páry antoným a synonym, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení.
- Používanie slovníkov a príručiek: slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský prekladový slovník, obrázkový slovník, synonymický slovník, frazeologický slovník, Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Správna výslovnosť, artikulácia a prozodické vlastnosti reči: intonácia, sila hlasu, pauza, tempo, dynamika a rytmus.
- Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekvencovanejších slovách, výslovnosť „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekvencovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Slovenská abeceda, samohlásky, spoluhlásky dvojhlásky; kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy, hláska a písmeno.
- Písanie odlišných spoluhlások: s, š, č, ď, dž, ť, ň, ľ, í, ř, ž, samohlások: ä, y, ý a dvojhlások: ia, ie, iu, ô.
- Významotvorná funkcia dĺžky samohlások.
- Delenie slov na slabiky s využitím osvojených vedomostí z maďarského jazyka.
- Rozdeľovanie známych slov s dvojhláskami a so slabikotvornými spoluhláskami.
- Písanie známych slov so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li; hy, chy, ky, gy, dy, ty, ny, ly; ži, či, ši, dži, ci, dzi, ji.
- Písanie i/y, í/ý v koreni najfrekvencovanejších slovenských slov po tvrdých a mäkkých spoluhláskach.
- Pravidlo o rytmickom krátení a jeho aplikácia.

- Pravopis vlastných mien – osobných mien, zemepisných názvov miest a obcí.
- Písanie interpunkčných znamienok za oznamovacími, opytovacími, rozkazovacími, želacími a zvolacími vetami.
- Odlišné písanie dátumu a zemepisných názvov v maďarskom a v slovenskom jazyku.

Morfológia

- Podstatné mená: rod a číslo najfrekventovanejších podstatných mien osvojených a používaných v rámci tematických okruhov.
- Prídavné mená: praktické používanie zhody prídavných mien s podstatnými menami.
- Predložky: vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek a ich vhodné používanie.
- Slovesá: tvorenie a používanie správnych tvarov sloviess podľa osoby, čísla a času, modálne slovesá – chcieť, musieť, vedieť, môcť.
- Príslovky: času, miesta, spôsobu, príčiny – praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami.
- Zámená: praktické používanie osobných, ukazovacích, opytovacích a privlastňovacích zámen.

Syntax

- Vety podľa zámeru hovoriaceho, tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu, správna intonácia viet a pravopis, kladné a záporné vety.
- Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet s použitím osvojenej slovnej zásoby v rámci tematických okruhov.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá na podporu komunikácie v interakcii a produkcii: kývnutie hlavou na vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, ukazovanie na predmety, osoby alebo smery s cieľom upresniť význam; mimika na vyjadrenie emócií, postojov alebo reakcií.
- Spoločenské konvencie: správanie pri návštevách, oslavách, obliekaní, v súkromí a na verejnosti, pravidlá digitálnej komunikácie a správania v on-line prostredí.
- Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.
- Súkromná a verejná komunikácia v rôznych situáciách primeraných jazykovej úrovni a veku žiakov: rozhovory doma, s kamarátmi, v škole, pri nakupovaní, na pošte, na

železničnej a autobusovej stanici, ústne blahoželanía, telefonovanie, SMS, elektronické správy, čítanie a pozdravy z výletov.

- Základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: členovia rodiny, príbuzenstvo, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, osobné údaje žiaka, vek rodičov a súrodencov; život v rodine, pomoc rodičom, vzájomná pomoc v rodine, charakteristika členov rodiny, povolanie rodičov, záľuby a zamestnania členov rodiny, adresa bydliska žiaka a starých rodičov, režim dňa, sviatky, zvyky a tradície.
- Domov a bývanie: dom/byt, miestnosti v dome/v byte, opis miestností, zariadenie domu/bytu, stroje a prístroje v domácnosti, činnosti v dome/byte, v okolí domu, udržiavanie čistoty a poriadku, skrášľovanie bytu/domu a prostredia, pomoc v domácnosti, domáce práce, orientácia v meste/dedine, prostredie, bydlisko, rastliny a zvieratá v najbližšom okolí.
- Vzdelávanie a práca: budova a okolie školy, adresa školy, personál školy, trieda, zariadenie triedy, život v škole, režim dňa žiaka, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, učebné pomôcky, činnosti v škole, dištančné/on-line vzdelávanie, digitálne technológie, vysvedčenie, záujmové krúžky, záujmová a mimoškolská činnosť, školská knižnica, centrum voľného času, kalendár, školský rok, prázdniny, skrášľovanie triedy a školy.
- Obchod a služby: kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, darčeky, občerstvenie, pošta, pohľadnica, cukráreň, divadlo, kino, nákupy v rozličných obchodoch, v tržnici.
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo, zdravie, choroby detí, predchádzanie chorobám, nehoda/úraz, osobná hygiena, u lekára/zubára, obliekanie podľa počasia, odev a obuv, zdravá výživa, jedlá, správna životospráva, význam športu, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode.
- Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, poľné a lesné zvieratá, zvieratá v zoo, život v lese, na lúkach, poliach, rastliny, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, ochrana životného prostredia, počasie, poľnohospodárske práce, práce v ovocnom sade a záhrade.

- Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, cesta do školy, školský výlet, kultúra cestovania, najdôležitejšie dopravné značky a predpisy pre chodcov a cyklistov, mestská doprava.
- Voľný čas a záľuby: určenie času, ročné obdobie, karneval, činnosti v rámci voľného času, knihy a čítanie, hry, športové aktivity, turistika, základná umelecká škola, centrum voľného času, knižnica, pravidlá slušného správania počas zábavy a športovania.
- Naša vlasť: mesto/dedina, adresa, naša obec, naše mesto, základné poznatky o Slovenskej republike, Bratislava – hlavné mesto Slovenska, bydlisko a blízke okolie, okresné mesto.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: blahoželanía, pozvánky, pohľadnice, pozdravy, krátke správy – SMS, čet, elektronické správy, jednoduché súkromné listy, poznámky, odkazy, on-line príspevky a oznámenia.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok: opis osoby, miesta, predmetu, činnosti, hry, návody, ilustrované návody, inštrukcie, jednoduché recepty.
- Texty spojené so školským prostredím: rozvrh hodín, zadania a pokyny v učebniciach, jednoduché náučné texty z detských časopisov a encyklopédií s vizuálnou podporou, jednoduché formuláre – žiacky preukaz, čitateľský preukaz, jednoduché osobné dotazníky, pozvánky.
- Reklamné texty: letáky, katalógy, brožúry, plagáty, programy, jedálne a nápojové lístky.
- Publicistické texty v novinách alebo na internete: krátke správy, inzeráty, jednoduché rozhovory, predpoveď počasia.
- Verejné nápisy a tabule: bežné nápisy na verejných priestranstvách.
- Nové digitálne žánre a texty generované AI: jednoduché infografiky, audioknihy.

Literárne texty

- Slovenské ľudové rozprávky.

- Autorské rozprávky od slovenských autorov.
- Slovenské ľudové piesne, detské hry, krátke útvary ľudovej slovesnosti: hádanky.
- Obrazy zo života detí a prírody: krátke básnické a prozaické diela zo súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež.
- Obrázkový príbeh, komiks.

Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry:

- autor, básnik, spisovateľ, ľudová rozprávka, autorská rozprávka, čarovné prvky, rozprávkové bytosti, skutočná a neskutočná postava, slovenské ľudové piesne, riekanky, vyčítanky, detské hry, hádanky, štruktúra básne: verš, strofa, rytmus, rým; nadpis, príbeh, dej, téma, úvod, jadro, záver, hlavný hrdina, charakteristika literárnych hrdinov a prostredia; ilustrácia, komiks.

Produkcia

Výkonový štandard

Ústny prejav

Žiak vie/dokáže:

Adekvátne reagovať na bežné príkazy a pokyny.

Primerane svojej jazykovej úrovni a veku použiť vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta v danej komunikačnej situácii.

Zoštylizovať jednoduché vety a vetné konštrukcie podľa modelov.

Na základe osnovy alebo otázok vytvoriť kratší súvislý text na známu tému s využitím osvojenej slovnej zásoby.

Usporiadať výpoveď podľa časovej postupnosti.

Vytvoriť jednoduchý opis a charakteristiku na základe pomocných otázok alebo osnovy.

Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor na určitú tému.

Po príprave reprodukovať obsah kratšieho vecného alebo literárneho textu primeraného veku.

Po príprave zahrať situačné hry a jednoduchý známy literárny text.

Vyjadriť svoje pocity, myšlienky, zážitky z počúvaného i čítaného textu a z ilustrácií.

Predniesť krátku pripravenú prezentáciu na danú tému.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky v ústnom prejave.

Písomný prejav

Žiak vie/dokáže:

Rozlíšiť kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy.

Podľa vzoru tvoriť kratšie písomné útvary, texty osobného charakteru, vyplniť jednoduché formuláre.

Tvoriť jednoduché holé a rozvité vety podľa modelov a jednoduché vety podľa obsahu v rámci osvojených tém.

Tvoriť krátky súvislý text v rámci osvojených tém.

Použiť správnu interpunkciu na konci jednoduchých viet.

Spájať vety a tematické jednotky do súvislých celkov podľa časovej postupnosti.

Opísať pracovný postup s využitím osvojenej slovnej zásoby a obrázkov.

Na základe pozorovania vytvoriť stručný opis, jednoduchú charakteristiku osoby.

Formulovať jednoduché slovné zadanie a v spolupráci s učiteľom ho zadať do AI nástroja s cieľom získať jednoduchý výstup.

Rozlíšiť situácie, kedy je použitie AI zmysluplné a kedy je lepšie úlohu vyriešiť samostatne.

Uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.

- Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.
- Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, presvedčenie, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.
- Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť, schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, ľútosť, fyzickú bolesť, želanie, nádej, sklamanie, strach/znepokojenie, spokojnosť/nespokojnosť, utešiť, podporiť, dodať odvalu, zistiť pocity iných.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to.
- Zaujatie postojá: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, súhlas/nesúhlas, požiadať o povolenie a súhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: vhodne začať list/elektronickú správu, rozvinúť obsah listu/elektronickej správy, vhodne ukončiť list/elektronickú správu, napísať krátku textovú správu, blahoželanie a pozvánku.
- Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.
- Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie povedaného, vhodne ukončiť audio/video hovor.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie: sloveso byť v prítomnom a v minulom čase.

- Vyjadrenie vlastníctva: sloveso mať v prítomnom a v minulom čase, privlastňovacie zámená.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: smer, miesto, poloha, diaľka, vzdialenosť, predložkové väzby, príslovky miesta.
- Vyjadrenie časových vzťahov: konkrétny čas, určitý a neurčitý čas, dĺžka trvania deja, časové ohraničenie deja, termíny, dátumy, deje a udalosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, porovnávanie počtu, množstva a miery.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – dĺžka, šírka, výška, hĺbka, vzdialenosť, váha, hmotnosť, objem, plocha, teplota, stav zraku, sluchu, chuť, vôňa, farba, materiál, látka, vek, fyzický stav.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: myslenie, pamäť, pocity.
- Vyjadrenie logických vzťahov: priradovanie, protiklady, príčina, dôvod, následok.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety na základe modelových viet.
- Využívanie osvojených jazykových a neverbálnych prostriedkov v komunikácii: slovná zásoba, gramatické tvary slov, vetná stavba, výslovnosť, gestikulácia, mimika, dodržiavanie primeranej komunikačnej vzdialenosti vzhľadom na situáciu a vzťah s komunikujúcou osobou.
- Nácvik vhodnej vetnej melódie a dôrazu, uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti: kvantita, slovný prízvuk, splývavá výslovnosť.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok alebo osnovy.

Lexikológia

- Slovná zásoba: osvojovanie ročne približne 200 – 250 lexikálnych jednotiek aktívne a 100 receptívne, najfrekvencovanejšie páry antoným a synonym, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení.
- Používanie slovníkov a príručiek aj v digitálnej podobe: slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský prekladový slovník, obrázkový slovník, synonymický slovník,

frazeologický slovník, Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Správna výslovnosť, artikulácia a prozodické vlastnosti reči: intonácia, sila hlasu, pauza, tempo, dynamika a rytmus.
- Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách, výslovnosť „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Slovenská abeceda, samohlásky, spoluhlásky dvojhlásky; kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy, hláska a písmeno.
- Písanie odlišných spoluhlások: s, š, č, d', dž, t', ň, ľ, í, ř, ž, samohlások: ä, y, ý a dvojhlások: ia, ie, iu, ô.
- Významotvorná funkcia dĺžky samohlások.
- Delenie slov na slabiky s využitím osvojených vedomostí z maďarského jazyka.
- Rozdeľovanie známych slov s dvojhláskami a so slabikotvornými spoluhláskami.
- Písanie známych slov so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li; hy, chy, ky, gy, dy, ty, ny, ly; ži, či, ši, dži, ci, dzi, ji.
- Písanie i/y, í/ý v koreni najfrekventovanejších slovenských slov po tvrdých a mäkkých spoluhláskach.
- Pravidlo o rytmickom krátení a jeho aplikácia.
- Pravopis vlastných mien – osobných mien, zemepisných názvov miest a obcí.
- Písanie interpunkčných znamienok za oznamovacími, opytovacími, rozkazovacími, želacími a zvolacími vetami.
- Odlišné písanie dátumu a zemepisných názvov v maďarskom a v slovenskom jazyku.

Morfológia

- Podstatné mená: rod a číslo najfrekventovanejších podstatných mien osvojených a používaných v rámci tematických okruhov.
- Prídavné mená: praktické používanie zhody prídavných mien s podstatnými menami.
- Predložky: vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek a ich vhodné používanie.

- Slovesá: tvorenie a používanie správnych tvarov sloviess podľa osoby, čísla a času, modálne slovesá – chcieť, musieť, vedieť, môcť.
- Príslovky: času, miesta, spôsobu, príčiny – praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami.
- Zámená: praktické používanie osobných, ukazovacích, opytovacích a privlastňovacích zámen.

Syntax

- Vety podľa zámeru hovoriaceho, tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu, správna intonácia viet a pravopis, kladné a záporné vety.
- Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet s použitím osvojenej slovnej zásoby v rámci tematických okruhov.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá na podporu komunikácie v interakcii a produkcii: kývnutie hlavou na vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, ukazovanie na predmety, osoby alebo smery s cieľom upresniť význam; mimika na vyjadrenie emócií, postojov alebo reakcií.
- Spoločenské konvencie: správanie pri návštevách, oslavách, obliekaní, v súkromí a na verejnosti, pravidlá digitálnej komunikácie a správania v on-line prostredí.
- Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.
- Súkromná a verejná komunikácia v rôznych situáciách primeraných jazykovej úrovni a veku žiakov: rozhovory doma, s kamarátmi, v škole, pri nakupovaní, na pošte, na železničnej a autobusovej stanici, ústne blahoželanía, telefonovanie, SMS, elektronická správa, četa pozdravy z výletov.
- Základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: členovia rodiny, príbuzenstvo, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, osobné údaje žiaka, vek rodičov a súrodencov; život v rodine, pomoc rodičom, vzájomná pomoc v rodine, charakteristika členov rodiny, povolanie rodičov, záľuby a zamestnania členov rodiny, adresa bydliska žiaka a starých rodičov, režim dňa, sviatky, zvyky a tradície.

- Domov a bývanie: dom/byt, miestnosti v dome/v byte, opis miestností, zariadenie domu/bytu, stroje a prístroje v domácnosti, činnosti v dome/byte, v okolí domu, udržiavanie čistoty a poriadku, skrášľovanie bytu/domu a prostredia, pomoc v domácnosti, domáce práce, orientácia v meste/dedine, prostredie, bydlisko, rastliny a zvieratá v najbližšom okolí.
- Vzdelávanie a práca: budova a okolie školy, adresa školy, personál školy, trieda, zariadenie triedy, život v škole, režim dňa žiaka, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, učebné pomôcky, činnosti v škole, dištančné/on-line vzdelávanie, digitálne technológie, vysvedčenie, záujmové krúžky, záujmová a mimoškolská činnosť, školská knižnica, centrum voľného času, kalendár, školský rok, prázdniny, skrášľovanie triedy a školy.
- Obchod a služby: kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, darčeky, občerstvenie, pošta, pohľadnica, cukráreň, divadlo, kino, nákupy v rozličných obchodoch, v tržnici.
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo, zdravie, choroby detí, predchádzanie chorobám, nehoda/úraz, osobná hygiena, u lekára/zubára, obliekanie podľa počasia, odev a obuv, zdravá výživa, jedlá, správna životospráva, význam športu, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode.
- Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, poľné a lesné zvieratá, zvieratá v zoo, život v lese, na lúkach, poliach, rastliny, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, ochrana životného prostredia, počasie, poľnohospodárske práce, práce v ovocnom sade a záhrade.
- Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, cesta do školy, školský výlet, kultúra cestovania, najdôležitejšie dopravné značky a predpisy pre chodcov a cyklistov, mestská doprava.
- Voľný čas a záľuby: určenie času, ročné obdobia, karneval, činnosti v rámci voľného času, knihy a čítanie, hry, športové aktivity, turistika, základná umelecká škola, centrum voľného času, knižnica, pravidlá slušného správania počas zábavy a športovania.

- Naša vlasť: mesto/dedina, adresa, naša obec, naše mesto, základné poznatky o Slovenskej republike, Bratislava – hlavné mesto Slovenska, bydlisko a blízke okolie, okresné mesto.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: blahoželanía, pozvánky, pohľadnice, pozdravy, krátke správy – SMS, čet, elektronická správa, jednoduché súkromné listy, poznámky, odkazy, on-line príspevky a oznámenia.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok: opis osoby, miesta, predmetu, činnosti, hry, návody, ilustrované návody, inštrukcie, jednoduché recepty.
- Texty spojené so školským prostredím: rozvrh hodín.
- Letáky, plagáty, jedálne a nápojový lístok.
- Inzeráty, jednoduché rozhovory.

Interakcia

Výkonový štandard

Ústna interakcia

Žiak vie/dokáže:

Odpovedať jednoduchými vetami na bežné otázky a pokyny, ktoré sa týkajú každodenných situácií a osobnej skúsenosti.

Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v jednoduchých komunikačných situáciách s využitím bežných zdvorilostných výrazov.

Vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie a požiadať o vysvetlenie neznámeho výrazu.

Sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky pri komunikácii.

Písomná interakcia

Žiak vie/dokáže:

Napísať jednoduchú textovú správu aj v digitálnej podobe.

Zapojiť sa do jednoduchej spoločenskej on-line komunikácie a primerane komentovať príspevky iných.

Používať rôzne formy osobnej písomnej komunikácie primerane komunikačnej situácii, účelu a adresátovi.

Rozpoznať prejavy, ktorými sa AI snaží napodobňovať ľudské emócie a zachovať si voči nim kritický odstup.

Použiť slovník alebo podporné digitálne nástroje vrátane AI na vyhľadanie slovnej zásoby alebo overenie významu jednotlivých slov a viet.

Uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.
- Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.
- Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, presvedčenie, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.
- Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť, schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, ľútosť, fyzickú bolesť, želanie, nádej, sklamanie, strach/znepokojenie, spokojnosť/nespokojnosť, utešiť, podporiť, dodať odvalu, zistiť pocity iných.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to.

- Zaujatie postojá: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, súhlas/nesúhlas, požiadať o povolenie a súhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: vhodne začať list/elektronickú správu, rozvinúť obsah listu/elektronickej správy, vhodne ukončiť list/elektronickú správu, napísať krátku textovú správu, blahoželanie a pozvánku.
- Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.
- Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie povedaného, vhodne ukončiť audio/video hovor.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie: sloveso byť v prítomnom a v minulom čase.
- Vyjadrenie vlastníctva: sloveso mať v prítomnom a v minulom čase, prívlastňovacie zámená.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: smer, miesto, poloha, diaľka, vzdialenosť, predložkové väzby, príslovky miesta.
- Vyjadrenie časových vzťahov: konkrétny čas, určitý a neurčitý čas, dĺžka trvania deja, časové ohraničenie deja, termíny, dátumy, deje a udalosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, porovnávanie počtu, množstva a miery.

- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – dĺžka, šírka, výška, hĺbka, vzdialenosť, váha, hmotnosť, objem, plocha, teplota, stav zraku, sluchu, chuť, vôňa, farba, materiál, látka, vek, fyzický stav.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: myslenie, pamäť, pocity.
- Vyjadrenie logických vzťahov: priradovanie, protiklady, príčina, dôvod, následok.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety na základe modelových viet.
- Využívanie osvojených jazykových a neverbálnych prostriedkov v komunikácii: slovná zásoba, gramatické tvary slov, vetná stavba, výslovnosť, gestikulácia, mimika, dodržiavanie primeranej komunikačnej vzdialenosti vzhľadom na situáciu a vzťah s komunikujúcou osobou.
- Nácvik vhodnej vetnej melódie a dôrazu, uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti: kvantita, slovný prízvuk, splývavá výslovnosť.
- Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok alebo osnovy.

Lexikológia

- Slovná zásoba: osvojovanie ročne približne 200 – 250 lexikálnych jednotiek aktívne a 100 receptívne, najfrekventovanejšie páry antonym a synonym, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení.
- Používanie slovníkov a príručiek aj v digitálnej podobe: slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský prekladový slovník, obrázkový slovník, synonymický slovník, frazeologický slovník, Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Správna výslovnosť, artikulácia a prozodické vlastnosti reči: intonácia, sila hlasu, pauza, tempo, dynamika a rytmus.
- Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách, výslovnosť „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Slovenská abeceda, samohlásky, spoluhlásky dvojhlásky; kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy, hláska a písmeno.

- Písanie odlišných spoluhlások: s, š, č, ď, dž, ť, ň, ľ, í, í, ř, ž, samohlások: ä, y, ý a dvojhlasok: ia, ie, iu, ô.
- Významotvorná funkcia dĺžky samohlások.
- Delenie slov na slabiky s využitím osvojených vedomostí z maďarského jazyka.
- Rozdeľovanie známych slov s dvojhlaskami a so slabikotvornými spoluhlaskami.
- Písanie známych slov so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li; hy, chy, ky, gy, dy, ty, ny, ly; ži, či, ši, dži, ci, dzi, ji.
- Písanie i/y, í/ý v koreni najfrekventovanejších slovenských slov po tvrdých a mäkkých spoluhlaskách.
- Pravidlo o rytmickom krátení a jeho aplikácia.
- Pravopis vlastných mien – osobných mien, zemepisných názvov miest a obcí.
- Písanie interpunkčných znamienok za oznamovacími, opytovacími, rozkazovacími, želacími a zvolacími vetami.
- Odlišné písanie dátumu a zemepisných názvov v maďarskom a v slovenskom jazyku.

Morfológia

- Podstatné mená: rod a číslo najfrekventovanejších podstatných mien osvojených a používaných v rámci tematických okruhov.
- Prídavné mená: praktické používanie zhody prídavných mien s podstatnými menami.
- Predložky: vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek a ich vhodné používanie.
- Slovesá: tvorenie a používanie správnych tvarov slovíes podľa osoby, čísla a času, modálne slovesá – chcieť, musieť, vedieť, môcť.
- Príslovky: času, miesta, spôsobu, príčiny – praktické používanie správnych tvarov slovíes s príslovkami.
- Zámená: praktické používanie osobných, ukazovacích, opytovacích a privlastňovacích zámen.

Syntax

- Vety podľa zámeru hovoriaceho, tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu, správna intonácia viet a pravopis, kladné a záporné vety.
- Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet s použitím osvojenej slovnej zásoby v rámci tematických okruhov.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá na podporu komunikácie v interakcii a produkcii: kývnutie hlavou na vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, ukazovanie na predmety, osoby alebo smery s cieľom upresniť význam; mimika na vyjadrenie emócií, postojov alebo reakcií.
- Spoločenské konvencie: správanie pri návštevách, oslavách, obliekaní, v súkromí a na verejnosti, pravidlá digitálnej komunikácie a správania v on-line prostredí.
- Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.
- Súkromná a verejná komunikácia v rôznych situáciách primeraných jazykovej úrovni a veku žiakov: rozhovory doma, s kamarátmi, v škole, pri nakupovaní, na pošte, na železničnej a autobusovej stanici, ústne blahoželanía, telefonovanie, SMS, elektronická správa, čítanie a pozdravy z výletov.
- Základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: členovia rodiny, príbuzenstvo, priatelia, meno žiaka, rodičov a súrodencov, osobné údaje žiaka, vek rodičov a súrodencov; život v rodine, pomoc rodičom, vzájomná pomoc v rodine, charakteristika členov rodiny, povolanie rodičov, záľuby a zamestnania členov rodiny, adresa bydliska žiaka a starých rodičov, režim dňa, sviatky, zvyky a tradície.
- Domov a bývanie: dom/byt, miestnosti v dome/v byte, opis miestností, zariadenie domu/bytu, stroje a prístroje v domácnosti, činnosti v dome/byte, v okolí domu, udržiavanie čistoty a poriadku, skrášľovanie bytu/domu a prostredia, pomoc v domácnosti, domáce práce, orientácia v meste/dedine, prostredie, bydlisko, rastliny a zvieratá v najbližšom okolí.
- Vzdelávanie a práca: budova a okolie školy, adresa školy, personál školy, trieda, zariadenie triedy, život v škole, režim dňa žiaka, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, učebné pomôcky, činnosti v škole, dištančné/on-line vzdelávanie, digitálne technológie, vysvedčenie, záujmové krúžky, záujmová a mimoškolská činnosť, školská knižnica, centrum voľného času, kalendár, školský rok, prázdniny, skrášľovanie triedy a školy.

- Obchod a služby: kultúra nakupovania, spôsob nákupu a platenia, tovar, množstvo, základné potraviny, zelenina, ovocie, kvety, darčeky, občerstvenie, pošta, pohľadnica, cukráreň, divadlo, kino, nákupy v rozličných obchodoch, v tržnici.
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo, zdravie, choroby detí, predchádzanie chorobám, nehoda/úraz, osobná hygiena, u lekára/zubára, obliekanie podľa počasia, odev a obuv, zdravá výživa, jedlá, správna životospráva, význam športu, vychádzky, exkurzie, výlety, hry v prírode.
- Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, poľné a lesné zvieratá, zvieratá v zoo, život v lese, na lúkach, poliach, rastliny, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, ochrana životného prostredia, počasia, poľnohospodárske práce, práce v ovocnom sade a záhrade.
- Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, cesta do školy, školský výlet, kultúra cestovania, najdôležitejšie dopravné značky a predpisy pre chodcov a cyklistov, mestská doprava.
- Voľný čas a záľuby: určenie času, ročné obdobia, karneval, činnosti v rámci voľného času, knihy a čítanie, hry, športové aktivity, turistika, základná umelecká škola, centrum voľného času, knižnica, pravidlá slušného správania počas zábavy a športovania.
- Naša vlasť: mesto/dedina, adresa, naša obec, naše mesto, základné poznatky o Slovenskej republike, Bratislava – hlavné mesto Slovenska, bydlisko a blízke okolie, okresné mesto.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: blahoželanía, pozvánky, pohľadnice, pozdravy, krátke správy – SMS, čet, elektronická správa, jednoduché súkromné listy, poznámky, odkazy, on-line príspevky a oznámenia.
- Texty spojené so školským prostredím: rozvrh hodín, zadania a pokyny v učebniciach.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra pre 3. cyklus

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvíjanie čitateľskej a pisateľskej gramotnosti žiaka, aby dokázal vyjadriť svoje myšlienky, pocity a spracovať informácie, zapojiť sa do komunikácie v rozličných sociálnych kontextoch.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Byť motivovaný k učeniu sa slovenského jazyka.
2. Porozumieť hovoreným a písaným textom primeraným veku, jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka.
3. Komunikovať ústne aj písomne v známych aj menej známych tematických oblastiach primerane veku.
4. Vyjadriť vlastný názor ústne aj písomne a podložiť ho vhodnými argumentmi.
5. Sformulovať súvislý ústny a písomný prejav o známych témach aj v digitálnej podobe.
6. Počúvať a samostatne čítať s porozumením vekuprimerané vecné a umelecké texty zo slovenskej literatúry pre deti a mládež.
7. Analyzovať a kriticky hodnotiť obsah hovoreného a písaného textu primerane veku a schopnostiam.
8. Vhodne používať jazykové prostriedky v ústnom a písomnom prejave.
9. Vyhľadávať, triediť, usporadúvať a hodnotiť informácie z hodnoverných zdrojov podľa ich dôležitosti.

Recepcia

Výkonový štandard

Počúvanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

Pochopiť krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách.

Usporiadať kľúčové informácie z počutého prejavu.

Porozumieť jednoduchej prezentácii, hlavným myšlienkam autentických rozhovorov a súvislých prejavov na známu tému.

Zachytiť základné informácie z multimediálnych správ o bežných životných situáciách.

Samostatne odpovedať na otázky na základe vypočutého textu.

Porozumieť explicitným významom počúvaného textu a vyvodiť základné implicitné významy.

Konfrontovať získané informácie s vlastnými znalosťami a skúsenosťami.

Čítanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

Samostatne čítať s porozumením vekuprimerané vecné a literárne texty.

Pri čítaní nahlas uplatňovať správnu výslovnosť a prozodické vlastnosti reči.

Globálne pochopiť podstatu súvislých a nesúvislých, vecných a literárnych textov s obmedzeným počtom neznámych slov.

Vyhľadať kľúčové slová v rôznych vekuprimeraných vecných a literárnych textoch.

Vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie vo vecnom aj literárnom texte a usporiadať ich podľa významu a dôležitosti.

Pochopiť význam vybraných neznámych slov a slovných spojení z kontextu prečítaného textu.

Pochopiť logickú štruktúru vekuprimeraného textu na základe jeho obsahu, lexikálnych prostriedkov a gramatických vzťahov.

Identifikovať súvislosti medzi hlavnými myšlienkami a jednotlivými časťami textu.

Usporiadať myšlienky logicky a členiť text na menšie významové celky, vyvodiť záver na základe zistených súvislostí medzi informáciami v texte.

Kriticky hodnotiť obsah prečítaného textu, primerane veku argumentovať a podložiť svoj názor dôkazmi z textu.

Samostatne pracovať s dostupnými jazykovými a informačnými zdrojmi v tlačenej aj digitálnej podobe s cieľom rozšíriť a upevniť poznatky.

Využívať digitálne nástroje a AI na objasnenie významu neznámych slov alebo viet.

Porovnávať výstupy z viacerých AI nástrojov na rovnaké zadanie a identifikovať rozdiely.

Primerane jazykovým schopnostiam vyhodnotiť informácie získané z textov AI v slovenskom jazyku.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: upútať pozornosť, pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť nepochopenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.
- Opis: s použitím detailov opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, problém, jav, dej.
- Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, presvedčenie, stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.
- Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, žiaľ, ľútosť, fyzickú bolesť, zlosť; utešiť, podporiť, dodať odvalu; vyjadriť obdiv, vďaku, pochvalu, sklamanie, prekvapenie; vyjadriť želanie, nádej, požiadavku; vyjadriť strach, znepokojenie; vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, zistiť pocity iných.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to; zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje.
- Zaujatie postojom: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas; vyjadriť odporúčania, príkazy, zákazy so zdôvodnením; sľúbiť, ospravedlniť sa.

- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, odmietnuť niečo; poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: porozumieť listu/elektronickej správe, vhodne začať a ukončiť list/elektronickú správu, rozvinúť obsah listu/elektronickej správy, napísať krátku textovú správu, online príspevok, súkromný a formálny list.
- Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.
- Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať a ukončiť audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie povedaného.
- Kooperácia: v priamom alebo sprostredkovanom dialógu – v telefonickom rozhovore, prostredníctvom internetovej a/alebo mobilnej aplikácie; komunikovať primerané množstvo informácií; hovoriť k veci, jasne a zrozumiteľne.
- Dodržiavanie pravidiel skupinovej diskusie: prihlásiť sa o slovo, počkať na vyzvanie, neskákať do reči, reagovať jazykovo a sociálne primerane, uplatňovať efektívnu dialogickú komunikáciu pri riešení problémov v kolektíve, regulovať svoje správanie a tak predchádzať potenciálnym konfliktom.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie v priestore a v čase.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho, používanie lexikálne osvojených privlastňovacích zámen aj pri tvorbe otázok.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.
- Vyjadrenie časových vzťahov: dĺžka trvania, časové ohraničenie deja, konkrétny a približný čas, termíny, dáta, časová postupnosť dejov, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, deje a udalosti.

- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, množstvo, poradie, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, stupňovanie, porovnávanie počtu, množstva a miery.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: postava, tvar, forma, rozloha, kvalita, stav zraku, sluchu; farba, vek, hmota/látka/materiál, chute, pachy, vône, spôsob vykonávania činnosti.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: myslenie, pamäť, pocity.
- Vyjadrenie logických vzťahov: priradenosť, podradenosť, stupňovanie, odporovanie, príčina – dôsledok, účel – prostriedok, podmienka v rámci tematických okruhov.
- Vyjadrenie modality: potreby, nutnosti, nevyhnutnosti, možnosti, vôle, pochybnosti, zámeru na základe modelových viet.
- Vyjadrenie uvažovania, znalosti, informovanosti, prekvapenia.
- Používanie jazykových a neverbálnych prostriedkov: foneticko-fonologické, prozodické, zámená, slovesá, príslovky, citoslovčia, častice, spojky, opakovanie slov, synonymá, oslovenia; mimika, gestá, postoj, podanie ruky, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.
- Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti: kvantita, slovný prízvuk, spodobovanie, splývavá výslovnosť, a primeranej modulácie hlasu: vetná melódia, dôraz, intenzita hlasu, tempo reči.

Lexikológia

- Slovná zásoba: osvojovanie ročne približne 200 – 250 lexikálnych jednotiek aktívne, 100 receptívne, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení rozličného typu; tvorenie slov odvodzovaním, skladaním, skracovaním.
- Rozvrstvenie slovnej zásoby na základe poznatkov z maďarského jazyka: spisovné a nespisovné slová, vrátane slangu, cudzie slová, jednovýznamové a viacvýznamové slová, homonymá, synonymá, antonymá, neutrálne a citovo zafarbené slová, zvukomalebné slová, jednoslovné názvy a ustálené slovné spojenia – združené pomenovania a frazeologické jednotky, funkcia frazeologických jednotiek v komunikácii a ich praktické používanie, preberanie cudzích slov.
- Používanie slovníkov a príručiek aj v digitálnej podobe: slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský prekladový slovník, synonymický slovník, frazeologický slovník, školský lexikón, encyklopédie, Pravidlá slovenského pravopisu, Pravidlá slovenskej výslovnosti, slovník cudzích slov, Krátky slovník slovenského jazyka.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti – slovný prízvuk, splývavú výslovnosť, spodobovanie; primeraná modulácia hlasu podľa komunikačnej situácie – vetná melódia, dôraz, intenzita hlasu, pauza a tempo.
- Správna výslovnosť spoluhlások na konci slova, spodobovanie spoluhlások vnútri slova, splývanie spoluhlások v prúde reči.
- Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, výslovnosť „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Správna výslovnosť pádovej prípony -ov.
- Vhodné využitie neverbálnych prostriedkov v komunikácii: očný kontakt, mimika, gestá, postoj tela, podávanie rúk.
- Písanie odlišných spoluhlások: s, š, č, ď, dž, ť, ň, ľ, í, ř, ž, samohlások: ä, y, ý a dvojhlások: ia, ie, iu, ô.
- Písanie y/ý v základných vybraných slovách; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov, pravopis slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, písanie „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Písanie i/y, í/ý v ohýbacích príponách.
- Znelé a neznelé spoluhlásky v slovenskom jazyku, odlišnosti v spodobovaní spoluhlások v slovenskom a v maďarskom jazyku.
- Písanie spoluhlások na konci slova a písanie spoluhlások pri spodobovaní vnútri slova.
- Významotvorná funkcia dĺžky samohlások.
- Rozdeľovanie slov s dôrazom na odlišnosti od maďarského jazyka.
- Pravidlo o rytmickom krátení a jeho aplikácia.
- Interpunkcia v jednoduchých vetách a súvetiach, v priamej reči, interpunkčné znamienka, používanie interpunkčných znamienok: spojovník, pomlčka, lomka, dvojbodka, bodkočiarka, zátvorky, úvodzovky, tri bodky.
- Odlišné písanie dátumu, oslovenia, zámen a zemepisných názvov v maďarskom a v slovenskom jazyku.

Morfológia

- Podstatné mená: všeobecné a vlastné mená, pomnožné podstatné mená, používanie správnych tvarov podstatných mien podľa vzorov a pádov, skloňovanie, pády a pádové otázky, predložky, predložkové väzby podstatných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov, tvorenie správnych tvarov podstatných mien mužského, ženského a stredného rodu podľa modelov – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu, tvorenie správnych tvarov frekventovaných cudzích slov, výslovnosť frekventovaných cudzích slov.
- Prídavné mená: zhoda prídavných mien s podstatnými menami, predložkové väzby prídavných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov, tvorenie správnych tvarov prídavných mien, vlastnostné prídavné mená – akostné a vzťahové, zvieracie a privlastňovacie prídavné mená, stupňovanie akostných prídavných mien, tvorenie správnych tvarov prídavných mien tvrdého a mäkkého zakončenia podľa modelov, tvorenie správnych tvarov slovenských a cudzích priezvisk podľa tvarov vlastnostných prídavných mien, vyjadrenie vlastníka privlastňovacími prídavnými menami, tvorenie a používanie privlastňovacích prídavných mien – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu, funkcia prídavných mien v reči.
- Zámená: odlišné druhy zámen v maďarskom a v slovenskom jazyku, tvorenie a používanie správnych tvarov osobných, privlastňovacích, ukazovacích a opytovacích zámen podľa modelov, správne používanie zvratných zámen sa, si, svoj – porovnanie s maďarským jazykom, používanie neurčitých a vymedzovacích zámen, používanie dlhších a kratších tvarov osobných zámen v reči, vyjadrenie vlastníka zámenami, využívanie zámen na spájanie viet a vetných celkov, funkcia zámen v textovej nadväznosti.
- Číslovky: tvorenie správnych tvarov základných čísloviek a ich používanie v reči, správny gramatický tvar počítanej veci, správny gramatický tvar slov vo vetnej štruktúre: číslovka – predmet – sloveso, zlomkové číslovky, tvorenie správnych tvarov radových čísloviek podľa modelov, gramatická zhoda radových čísloviek a podstatného mena, odlišnosti od maďarského jazyka: skupinové, druhové a násobné číslovky,

spájanie skupinových čísloviek s pomnožnými podstatnými menami, používanie druhových a násobných čísloviek, neurčité číslovky – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu.

- Slovesá: činnostné a stavové slovesá, plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, modálne slovesá, zvratné slovesá v rámci tematických okruhov, tvorenie správnych tvarov sloviess v oznamovacom a v rozkazovacom spôsobe podľa modelov, vykanie v slovenskom jazyku, neurčitok – slovníkový tvar sloviess v slovenskom jazyku, praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami, slovesný vid a zvratné slovesá – praktický nácvik používania dokonavých, nedokonavých a zvratných sloviess, vidové dvojice – porovnanie s maďarským jazykom, najfrekvencovanejšie väzby sloviess – odlišné slovesné väzby v maďarskom a v slovenskom jazyku.
- Príslovky: príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny – odlišnosti od maďarského jazyka, odlišovanie prísloviess od prídavných mien a predložkových väzieb podstatných mien, využívanie prísloviess v textovej nadväznosti, tvorenie prísloviess z prídavných mien, stupňovanie prísloviess, praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami.
- Predložky: predložky s G, D, A, L, I, predložky s viacerými pádmami, vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek.
- Spojky: tvorenie vetných štruktúr s priraďovacími a s podradovacími spojkami podľa vetných modelov, spájanie slov vo vetách a viet do súvetí pomocou spojok na základe modelov, intonácia a interpunkcia viet so spojkami.
- Častice: funkcia častíc v komunikácii, intonácia viet s časticami.
- Citoslovčia: odlišnosti od maďarského jazyka, funkcia citosloviess v komunikácii, intonácia viet s citoslovcami.

Syntax

- Tvorenie jednoduchých rozvitých viet, správny slovosled slov vo vetách.
- Vety podľa zámeru hovoriaceho: druhy viet podľa komunikačného zámeru hovoriaceho, kladné a záporné vety, správna intonácia, obmieňanie rozličných druhov viet, mimojazykové prostriedky vyjadrenia záporu.
- Základné/hlavné vetné členy: podmet a prísudok, vyjadrený a nevyjadrený podmet vo vete, odlišné vyjadrenie menného prísudku v slovenskom a v maďarskom jazyku, tvorenie viet s vyjadreným podmetom, zhoda prísudku s podmetom vety – odlišnosti od maďarského jazyka, zhoda slovesa v prísudku s viacnásobným podmetom.

- Rozvíjacie/vedľajšie vetné členy: predmet – priamy a nepriamy, odlišnosti od maďarského jazyka, rozvíjanie slovesa v prísudku priamym a nepriamym predmetom podľa otázok a modelov s dôrazom na odlišné väzby slovesa v prísudku, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny, prostriedku, účelu, miery, rozvíjanie slovesa v prísudku rozličnými druhmi príslovkových určení vyjadrených príslovkami a predložkovými väzbami podstatných mien s dôrazom na tvorbu viet a na odlišnosti od maďarského jazyka, prívlastok – zhodný a nezhodný, odlišnosti od maďarského jazyka, rozvíjanie podstatného mena vo vete zhodným a nezhodným prívlastkom, miesto prívlastku vo vete.
- Vetné sklady: prisudzovací, určovací a priraďovací sklad, tvorba viet pomocou skladov.
- Stavba jednoduchej vety: jednočlenné a dvojčlenné vety, vetný základ – slovesný a neslovesný, tvorenie jednočlenných a dvojčlenných viet, odlišné druhy jednočlenných viet v slovenskom a v maďarskom jazyku.
- Priama a nepriama reč, uvádzacia veta, pretváranie priamej reči na nepriamu a naopak.
- Súvetie: praktický nácvik tvorby jednoduchých súvetí podľa vetných modelov v rámci tematických okruhov.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá, mimika a rečové návyky na podporu porozumenia a vyjadrenia v ústnej komunikácii v súlade s komunikačnou situáciou.
- Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.
- Spoločenské konvencie: spoločenské stretnutia, slávnostné príležitosti, návštevy, oslavy, výber oblečenia, správanie sa v súkromných a verejných priestoroch, pravidlá digitálnej komunikácie a správania v on-line prostredí.
- Súkromná a verejná komunikácia: rozhovory doma, v škole, pri nákupoch, v obchodoch, na pošte, na železničnej a autobusovej stanici, ústne blahoželania, telefonovanie, SMS, elektronická správa, čít, pozdravy z výletov – primerané jazykovej úrovni a veku žiakov.
- Základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: osobné údaje – adresa, telefónne číslo, dátum narodenia, materinský jazyk, záľuby členov rodiny, domáce práce, deľba práce v domácnosti, pomoc v domácnosti, práca okolo domu, prázdniny a sviatky v rodinnom kruhu, život v rodine, širšie príbuzenské vzťahy, rodinné udalosti: narodenie nového člena rodiny, sobáš, zásnuby, rozvod, rodinný stav, život v neúplných rodinách, život v detských domovoch; priateľstvo, priatelia, osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi, vzťah k priateľom, rovesníkom, dospelým a k starším, zvyky a tradície, riešenie konfliktov medzi súrodencami, členmi rodiny, spolunažívanie viacerých generácií, riešenie problémov a vyrovnávanie sa s nimi.
- Domov a bývanie: životné podmienky, byt/dom, zariadenie a vybavenie domácnosti, prostredie, v ktorom žijeme – bývanie v meste/na dedine, domov a jeho okolie, utváranie životného prostredia – skrášľovanie bytu/domu, okolia, mesta/dediny, starostlivosť o čistotu prostredia, domáce práce, pomoc v domácnosti.
- Vzdelávanie a práca: základná škola, zariadenie a vybavenie školy, aktivity v škole, telocvičňa, školské ihrisko, školský dvor, školská jedáleň/výdajná školská jedáleň, stravovanie v školskej jedálni, zamestnanci školy, vyučovacie predmety, odborné a špeciálne učebne, laboratóriá, vzťahy v triede – vzťahy so spolužiakmi, vzťah k telesne postihnutým spolužiakom a k žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, záujmová činnosť v škole, zaujímavosti zo školského života, žiacky parlament, školský časopis, projekty, predmetové olympiády a postupové súťaže, systém vzdelávania na Slovensku, možnosti ďalšieho štúdia a zamestnania, príprava na budúce povolanie, voľba povolania, pracovný trh, druhy povolání a zamestnaní, pracovné činnosti a profesie, nové a zaujímavé profesie, pracovné príležitosti, dištančné/on-line vzdelávanie.
- Obchod a služby: možnosti nákupov v meste a na dedine, obchody/služby, nákupy v obchodnom dome, v tržnici, butikoch, maloobchode, merné jednotky a ceny, služby pre obyvateľstvo – centrá krásy a zdravia: kaderníctvo, kozmetika, fitness, wellness; komunikačné situácie v reštaurácii, u obuvníka, opravára hodín a hodiniek, v čistiarni, u holiča, u kaderničky, v kvetinárstve, v klenotníctve, v potravinách, v mäsiarstve, v obuvi, v kníhkupectve, v obchodoch so športovými potrebami, v predajni elektroniky,

v drogérii; sieť služieb v mieste bydliska, hotely a hotelové služby, druhy a spôsoby nákupu a platenia, nakupovanie v kamenných a internetových obchodoch: on-line nákupy, kultúra nakupovania a služieb, druhy a spôsoby nákupu a platenia.

- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: časti tela, osobná hygiena, najčastejšie choroby a úrazy, všeobecný lekár, špecialisti v oblasti zdravotníctva, predchádzanie úrazom a chorobám, prvá pomoc, ordinácia, nemocnica, vyšetrenie u lekára, na poliklinike, v nemocnici, domáca lekárnička, lekárska a záchranná služba, lekárska pohotovosť, lekárne, lieky, racionálna výživa, liečivé byliny a čaje, zdravý spôsob života, správna životospráva, stravovanie – stravovací režim, racionálna výživa, obľúbené jedlá a nápoje, kultúra stravovania a stolovania pri rozličných sviatkoch a oslavách, škodlivý vplyv alkoholu, drog a fajčenia, fajčenie, drogy – ochrana a boj proti nim.
- Človek a príroda: živá a neživá príroda, kvety a rastliny okolo nás, pestovanie izbových kvetín a rastlín, záhradkárstvo, domáce, poľné a lesné zvieratá, zvieratá ďalekých krajín; počasie – predpoveď počasia, ochrana prírody a životného prostredia, národné parky, chránené oblasti a prírodné rezervácie, separovanie odpadu.
- Sociálne kontakty žiakov: osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi, priateľstvo, priatelia, spoločné aktivity, vzťah medzi spolužiakmi, činnosť v miestnych mládežníckych organizáciách, verejnoprospešná práca, aktivity pre deti a mládež, činnosť v kluboch a v zariadeniach pre deti a mládež, charitatívna činnosť.
- Doprava a cestovanie: druhy dopravy – železničná, letecká, cestná, lodná, dopravné prostriedky – vlak, autobus, auto, električka, trolejbus, lietadlo, loď, cestovanie rôznymi dopravnými prostriedkami, dopravné prostriedky – ich výhody a nevýhody, mestská doprava, medzinárodná doprava, osobná a nákladná doprava, dopravné predpisy, cestovný poriadok, cestovné lístky, informačné tabule, orientácia podľa mapy a plánu mesta, predpisy pre chodcov, príprava na cestovanie, v informačnej kancelárii na železničnej a na autobusovej stanici, bezpečnosť pri cestovaní, doprava – cestovanie – životné prostredie, cestovanie po SR a do zahraničia, obľúbené výletné miesta doma a v zahraničí.
- Voľný čas a záľuby: voľný čas, aktívne a pasívne trávenie voľného času, záľuby, športovanie, využívanie voľného času, spoločenské hry, umelecké činnosti – hra na hudobnom nástroji, tanec, maľovanie, prázdniny – zážitky, aktivity, príbehy, udalosti,

činnosti v rôznych kluboch, v centrách voľného času, návšteva knižnice, kina, divadla, koncertu, výstavy, športového alebo kultúrneho podujatia, počítač, tablet, internet, mobilný telefón, kniha, video, CD, rozhlas, televízia, sledovanie významných svetových športových udalostí/šampionátov v televízii, turistika, výlety, táborenie; jazda na bicykli, dopravné predpisy pre chodcov a cyklistov.

- Šport: zimné športy, letné športy, celoročné športy, kolektívne a individuálne športy, rozličné odvetvia športu, tradičné športy a športové disciplíny: futbal, hádzaná, volejbal, basketbal, hokej, vodné športy, atletické disciplíny: beh, hod, skok do výšky, netradičné športy, obľúbený šport, pravidlá v športe, fair play v športe, ihrisko, štadión, plaváreň, posilňovňa, športové centrum, telocvičňa, významné svetové šampionáty, olympijské hry, majstrovstvá sveta a Európy, história olympijských hier, význam športovania pre človeka, zdravý životný štýl, možnosti športovania v mieste bydliska, možnosti športovania v rámci Slovenska, významné športové osobnosti Slovenska; obľúbení špičkoví športovci a olympionici, plavecký a lyžiarsky kurz, iné druhy športu: jazda na koni, karate, džudo, snoubording, florbal.
- Kultúra a umenie: knihy, časopisy, noviny, rozhlas, televízia, divadlo, film a hudba v našom živote, kultúrny život v mieste bydliska, významní predstavitelia filmového, divadelného, výtvarného, literárneho a hudobného umenia na Slovensku, literárne umenie, beseda so spisovateľom, básnikom, návšteva divadelného a filmového predstavenia, koncertu populárnej a vážnej hudby, známe maďarské a slovenské divadelné a hudobné telesá na Slovensku, rozličné hudobné žánre, klasická hudba, populárna hudba, ľudová hudba, obľúbený druh hudby, hudobné skupiny, speváci, herci, tanečné umenie, balet, muzikál, známe budovy, pamätníky a sochy v regióne a v SR, návšteva výstavy maľby a grafiky, vernisáž, kultúra obliekania, vhodné a vkusné oblečenie na rôzne príležitosti, móda mladých.
- Veda a technika: vymoženosti vedy a techniky, využívanie informačných technológií v každodennom živote, umelá inteligencia; elektrospotrebiče v domácnosti, chemické výrobky okolo nás, potravinársky priemysel, zaujímavosti zo sveta vedy a techniky, technické vynálezy v živote človeka, vedecký pokrok, udeľovanie Nobelovej ceny za vedecký výskum, technické objavy a za prínos pre ľudstvo.

- Naša vlasť: základné údaje o SR – rozloha, obyvateľstvo, podnebie, geografická charakteristika: rieky, jazerá, hory, nížiny, mestá, významné priemyselné a kultúrne centrá, prírodné, historické a kultúrne pamätihodnosti v našej vlasti, Bratislava, hlavné mesto SR, opis vlastného regiónu, turistické zaujímavosti regiónu, cestovanie po vlasti
- Vysoké Tatry, Košice, krajské mestá, kúpeľné mestá, hrady a zámky na Slovensku, najznámejšie výletné a rekreačné oblasti v SR, zaujímavosti zo života slovenského národa a národnostných menšín.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: blahoželanania, pohľadnice, pozdravy, pozvánky, jednoduché súkromné listy, krátke správy: SMS, čít, elektronická správa; poznámky, odkazy, on-line príspevky, komentáre, oznámenia.
- Jednoduchý opis osoby a predmetu, jednoduchá charakteristika, návody, ilustrované návody, inštrukcie, postupy, pravidlá hry, recepty.
- Texty spojené so školským prostredím: rozvrh hodín, pokyny v učebniciach, jednoduché náučné texty z populárno-náučných časopisov a encyklopédií s vizuálnou podporou, formuláre a tlačivá: preukazy, objednávky, žiadosti, jednoduché osobné dotazníky, pozvánky, štruktúrovaný životopis.
- Letáky, katalógy, brožúry, plagáty, programy, jedálny a nápojový lístok.
- Publicistické texty v novinách alebo na internete: inzeráty, krátke správy, jednoduché rozhovory, interview, predpoveď počasia.
- Cestovné poriadky.
- Nové digitálne žánre a texty generované AI: infografiky, komentáre, podcasty, blogy, vlogy, audioknihy.

Literárne texty

- Slovenská literatúra pre deti a mládež: tematika a žánre vekuprimeranej súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež.
- Poviedka a román – ukážky zo slovenskej literatúry pre deti a mládež.
- Básnická a prozaická tvorba – ukážky zo slovenskej literatúry pre deti a mládež.
- Ukážky zo súčasnej slovenskej dramatickej tvorby pre deti a mládež.
- Rozprávka: ľudová a autorská rozprávka.
- Povest': ľudové a autorské povesti.

- Balada: ľudová a umelá balada – ukážky z tvorby slovenských autorov.
- Báj: tematika a hrdinovia slovenských bájí – ukážky z tvorby slovenských autorov.
- Bájka – ukážky zo slovenských bájok.
- Krátke útvary ľudovej slovesnosti: najfrekventovanejšie príslovia a porekadlá, hádanky, pranostiky.
- Slovenské ľudové piesne.
- Populárne piesne – ukážky textov známych slovenských piesní od slovenských textárov.

Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry:

- autor, básnik, spisovateľ, poézia, lyrika, próza, ľudová rozprávka, autorská rozprávka, ilustrácia, komiks, žáner, dej, rozprávkové bytosti, reálna a fiktívna postava, hlavná a vedľajšia postava, kladný a záporný hrdina, rozprávač, poviedka, román, povesť, báj, bájka, legenda, balada, dráma, divadelná hra, báseň, nadpis, odsek, kapitola, scéna, výstup, dejstvo, zápleтка, vyvrcholenie, rozuzlenie, umelecké jazykové prostriedky: opakovanie slov, prirovnanie, zdobneniny, básnická otázka, humor, slovosled, verš, strofa, rytmus, refrén, zhudobnená báseň, populárna pieseň, ľudová pieseň, príslovia, porekadlá, hádanky, pranostiky.

Produkcia

Výkonový štandard

Ústny prejav

Žiak vie/dokáže:

Začať, udržať a ukončiť komunikáciu primerane spoločenskej situácii a téme.

Rešpektovať názor komunikačného partnera a zdvorilým spôsobom vyjadriť nesúhlas alebo námietku.

Analyzovať a hodnotiť hovorené prejavy iných a zdôvodniť svoj názor vecnými argumentmi.

Na základe porozumenia prečítaného alebo vypočutého textu odpovedať na otázky a tvoriť vlastné otázky rôzneho typu.

Po príprave prerozprávať prečítané alebo vypočuté texty so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti.

Samostatne pripraviť logicky štruktúrovanú krátku prezentáciu na známu tému a zrozumiteľne ju predniesť.

Vyjadriť svoj čitateľský dojem na základe vlastných pocitov a zážitkov z čítania.

Zaujať stanovisko k literárnemu textu a postavám a svoj názor primerane zdôvodniť.

Vytvoriť súvislý text na danú tému s využitím osvojenej slovnej zásoby.

Podľa vzoru vytvoriť jednoduchý opis a charakteristiku.

Svoj prejav usporiadať podľa logickej a časovej postupnosti.

Po príprave vyrozprávať vlastný zážitok alebo jednoduchý príbeh.

Vytvoriť a zahrať jednoduché dialógy a situačné hry inšpirované textom.

Hovoriť o svojom pokroku a budovaní sebadôvery bez porovnávania sa s výkonom AI.

Vo svojom prejave uplatňovať pravidlá správnej výslovnosti a prozodické vlastnosti reči.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky v ústnom prejave.

Písomný prejav

Žiak vie/dokáže:

Používať vhodné obsahové, kompozičné, jazykové a grafické stratégie pri tvorbe písaného textu.

Zhromažďovať informácie k textu z viacerých informačných zdrojov vrátane digitálnych a AI generovaných obsahov a posudzovať pravdivosť informácií a spoľahlivosť zdrojov.

Zostaviť osnovy ústnych a písomných prejavov.

Tvoriť kratšie slohové útvary a žánre.

Tvoriť súvislý text na danú tému s dôrazom na časovú a logickú postupnosť činností a dejov.

Vytvoriť jednoduchý opis a charakteristiku.

Na základe prípravy napísať súkromný list alebo kratší písomný útvar.

Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.

Napísať štruktúrovaný životopis podľa vzoru.

Používať textové editory pri úprave formálnej stránky textu.

Formulovať jednoduché a jasné prompty pre AI nástroj k dosiahnutiu očakávaného výsledku a pozorovať, ako zmeny v zadaní ovplyvňujú výsledok.

Pri písaní použiť slovník a podporné digitálne nástroje na vyhľadávanie slovnej zásoby a overenie významu jednotlivých slov alebo viet.

Pri tvorbe písomného prejavu uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: upútať pozornosť, pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť nepochopenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.
- Opis: s použitím detailov opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, problém, jav, dej.
- Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, presvedčenie, stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.
- Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, žiaľ, ľútosť, fyzickú bolesť, zlosť; utešiť, podporiť, dodať odvalu; vyjadriť obdiv, vďaku, pochvalu, sklamanie, prekvapenie; vyjadriť želanie, nádej, požiadavku; vyjadriť strach, znepokojenie; vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, zistiť pocity iných.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to; zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje.
- Zaujatie postojov: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas; vyjadriť odporúčania, príkazy, zákazy so zdôvodnením; sľúbiť, ospravedlniť sa.

- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, odmietnuť niečo; poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: vhodne začať a ukončiť list/elektronickú správu, rozvinúť obsah listu/elektronickej správy, napísať krátku textovú správu, online príspevok, súkromný a formálny list.
- Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.
- Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať a ukončiť audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie povedaného.
- Kooperácia: v priamom alebo sprostredkovanom dialógu – v telefonickom rozhovore, prostredníctvom internetovej a/alebo mobilnej aplikácie; komunikovať primerané množstvo informácií; hovoriť k veci, jasne a zrozumiteľne.
- Dodržiavanie pravidiel skupinovej diskusie: prihlásiť sa o slovo, počkať na vyzvanie, neskákať do reči, reagovať jazykovo a sociálne primerane, uplatňovať efektívnu dialogickú komunikáciu pri riešení problémov v kolektíve, regulovať svoje správanie a tak predchádzať potenciálnym konfliktom.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie v priestore a v čase.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho, používanie lexikálne osvojených privlastňovacích zámen aj pri tvorbe otázok.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.
- Vyjadrenie časových vzťahov: dĺžka trvania, časové ohraničenie deja, konkrétny a približný čas, termíny, dáta, časová postupnosť dejov, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, deje a udalosti.

- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, množstvo, poradie, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, stupňovanie, porovnávanie počtu, množstva a miery.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: postava, tvar, forma, rozloha, kvalita, stav zraku, sluchu; farba, vek, hmota/látka/materiál, chute, pachy, vône, spôsob vykonávania činnosti.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: myslenie, pamäť, pocity.
- Vyjadrenie logických vzťahov: priradenosť, podradenosť, stupňovanie, odporovanie, príčina – dôsledok, účel – prostriedok, podmienka v rámci tematických okruhov.
- Vyjadrenie modality: potreby, nutnosti, nevyhnutnosti, možnosti, vôle, pochybnosti, zámeru na základe modelových viet.
- Vyjadrenie uvažovania, znalosti, informovanosti, prekvapenia.
- Používanie jazykových a neverbálnych prostriedkov: foneticko-fonologické, prozodické, zámená, slovesá, príslovky, citoslovčia, častice, spojky, opakovanie slov, synonymá, oslovenia; mimika, gestá, postoj, podanie ruky, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.
- Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti: kvantita, slovný prízvuk, spodobovanie, splývavá výslovnosť, a primeranej modulácie hlasu: vetná melódia, dôraz, intenzita hlasu, tempo reči.

Lexikológia

- Slovná zásoba: osvojovanie ročne približne 200 – 250 lexikálnych jednotiek aktívne, 100 receptívne, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení rozličného typu; tvorenie slov odvodzovaním, skladaním, skracovaním.
- Rozvrstvenie slovnej zásoby na základe poznatkov z maďarského jazyka: spisovné a nespisovné slová, vrátane slangu, cudzie slová, jednovýznamové a viacvýznamové slová, homonymá, synonymá, antonymá, neutrálne a citovo zafarbené slová, zvukomalebné slová, jednoslovné názvy a ustálené slovné spojenia – združené pomenovania a frazeologické jednotky, funkcia frazeologických jednotiek v komunikácii a ich praktické používanie, preberanie cudzích slov.
- Používanie slovníkov a príručiek aj v digitálnej podobe: slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský prekladový slovník, synonymický slovník, frazeologický slovník, školský lexikón, encyklopédie, Pravidlá slovenského pravopisu, Pravidlá slovenskej výslovnosti, slovník cudzích slov, Krátky slovník slovenského jazyka.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti – slovný prízvuk, splývavú výslovnosť, spodobovanie; primeraná modulácia hlasu podľa komunikačnej situácie – vetná melódia, dôraz, intenzita hlasu, pauza a tempo.
- Správna výslovnosť spoluhlások na konci slova, spodobovanie spoluhlások vnútri slova, splývanie spoluhlások v prúde reči.
- Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, výslovnosť „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Správna výslovnosť pádovej prípony -ov.
- Vhodné využitie neverbálnych prostriedkov v komunikácii: očný kontakt, mimika, gestá, postoj tela, podávanie rúk.
- Písanie odlišných spoluhlások: s, š, č, ď, dž, ť, ň, ľ, í, ř, ž, samohlások: ä, y, ý a dvojhlások: ia, ie, iu, ô.
- Písanie y/ý v základných vybraných slovách; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov, pravopis slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, písanie „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Písanie i/y, í/ý v ohýbacích príponách.
- Znelé a neznelé spoluhlásky v slovenskom jazyku, odlišnosti v spodobovaní spoluhlások v slovenskom a v maďarskom jazyku.
- Písanie spoluhlások na konci slova a písanie spoluhlások pri spodobovaní vnútri slova.
- Významotvorná funkcia dĺžky samohlások.
- Rozdeľovanie slov s dôrazom na odlišnosti od maďarského jazyka.
- Pravidlo o rytmickom krátení a jeho aplikácia.
- Interpunkcia v jednoduchých vetách a súvetiach, v priamej reči, interpunkčné znamienka, používanie interpunkčných znamienok: spojovník, pomlčka, lomka, dvojbodka, bodkočiarka, zátvorky, úvodzovky, tri bodky.
- Odlišné písanie dátumu, oslovenia, zámen a zemepisných názvov v maďarskom a v slovenskom jazyku.

Morfológia

- Podstatné mená: všeobecné a vlastné mená, pomnožné podstatné mená, používanie správnych tvarov podstatných mien podľa vzorov a pádov, skloňovanie, pády a pádové otázky, predložky, predložkové väzby podstatných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov, tvorenie správnych tvarov podstatných mien mužského, ženského a stredného rodu podľa modelov – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu, tvorenie správnych tvarov frekventovaných cudzích slov, výslovnosť frekventovaných cudzích slov.
- Prídavné mená: zhoda prídavných mien s podstatnými menami, predložkové väzby prídavných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov, tvorenie správnych tvarov prídavných mien, vlastnostné prídavné mená – akostné a vzťahové, zvieracie a privlastňovacie prídavné mená, stupňovanie akostných prídavných mien, tvorenie správnych tvarov prídavných mien tvrdého a mäkkého zakončenia podľa modelov, tvorenie správnych tvarov slovenských a cudzích priezvisk podľa tvarov vlastnostných prídavných mien, vyjadrenie vlastníka privlastňovacími prídavnými menami, tvorenie a používanie privlastňovacích prídavných mien – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu, funkcia prídavných mien v reči.
- Zámená: odlišné druhy zámen v maďarskom a v slovenskom jazyku, tvorenie a používanie správnych tvarov osobných, privlastňovacích, ukazovacích a opytovacích zámen podľa modelov, správne používanie zvratných zámen sa, si, svoj – porovnanie s maďarským jazykom, používanie neurčitých a vymedzovacích zámen, používanie dlhších a kratších tvarov osobných zámen v reči, vyjadrenie vlastníka zámenami, využívanie zámen na spájanie viet a vetných celkov, funkcia zámen v textovej nadväznosti.
- Číslovky: tvorenie správnych tvarov základných čísloviek a ich používanie v reči, správny gramatický tvar počítanej veci, správny gramatický tvar slov vo vetnej štruktúre: číslovka – predmet – sloveso, zlomkové číslovky, tvorenie správnych tvarov radových čísloviek podľa modelov, gramatická zhoda radových čísloviek a podstatného mena, odlišnosti od maďarského jazyka: skupinové, druhové a násobné číslovky,

spájanie skupinových čísloviek s pomnožnými podstatnými menami, používanie druhových a násobných čísloviek, neurčité číslovky – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu.

- Slovesá: činnostné a stavové slovesá, plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, modálne slovesá, zvratné slovesá v rámci tematických okruhov, tvorenie správnych tvarov sloviess v oznamovacom a v rozkazovacom spôsobe podľa modelov, vykanie v slovenskom jazyku, neurčitok – slovníkový tvar sloviess v slovenskom jazyku, praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami, slovesný vid a zvratné slovesá – praktický nácvik používania dokonavých, nedokonavých a zvratných sloviess, vidové dvojice – porovnanie s maďarským jazykom, najfrekvencovanejšie väzby sloviess – odlišné slovesné väzby v maďarskom a v slovenskom jazyku.
- Príslovky: príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny – odlišnosti od maďarského jazyka, odlišovanie prísloviess od prídavných mien a predložkových väzieb podstatných mien, využívanie prísloviess v textovej nadväznosti, tvorenie prísloviess z prídavných mien, stupňovanie prísloviess, praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami.
- Predložky: predložky s G, D, A, L, I, predložky s viacerými pádmami, vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek.
- Spojky: tvorenie vetných štruktúr s priraďovacími a s podradovacími spojkami podľa vetných modelov, spájanie slov vo vetách a viet do súvetí pomocou spojok na základe modelov, intonácia a interpunkcia viet so spojkami.
- Častice: funkcia častíc v komunikácii, intonácia viet s časticami.
- Citoslovčia: odlišnosti od maďarského jazyka, funkcia citosloviess v komunikácii, intonácia viet s citoslovcami.

Syntax

- Tvorenie jednoduchých rozvitých viet, správny slovosled slov vo vetách.
- Vety podľa zámeru hovoriaceho: druhy viet podľa komunikačného zámeru hovoriaceho, kladné a záporné vety, správna intonácia, obmieňanie rozličných druhov viet, mimojazykové prostriedky vyjadrenia záporu.
- Základné/hlavné vetné členy: podmet a prísudok, vyjadrený a nevyjadrený podmet vo vete, odlišné vyjadrenie menného prísudku v slovenskom a v maďarskom jazyku, tvorenie viet s vyjadreným podmetom, zhoda prísudku s podmetom vety – odlišnosti od maďarského jazyka, zhoda slovesa v prísudku s viacnásobným podmetom.

- Rozvíjacie/vedľajšie vetné členy: predmet – priamy a nepriamy, odlišnosti od maďarského jazyka, rozvíjanie slovesa v prísudku priamym a nepriamym predmetom podľa otázok a modelov s dôrazom na odlišné väzby slovesa v prísudku, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny, prostriedku, účelu, miery, rozvíjanie slovesa v prísudku rozličnými druhmi príslovkových určení vyjadrených príslovkami a predložkovými väzbami podstatných mien s dôrazom na tvorbu viet a na odlišnosti od maďarského jazyka, prívlastok – zhodný a nezhodný, odlišnosti od maďarského jazyka, rozvíjanie podstatného mena vo vete zhodným a nezhodným prívlastkom, miesto prívlastku vo vete.
- Vetné sklady: prisudzovací, určovací a priraďovací sklad, tvorba viet pomocou skladov.
- Stavba jednoduchej vety: jednočlenné a dvojčlenné vety, vetný základ – slovesný a neslovesný, tvorenie jednočlenných a dvojčlenných viet, odlišné druhy jednočlenných viet v slovenskom a v maďarskom jazyku.
- Priama a nepriama reč, uvádzacia veta, pretváranie priamej reči na nepriamu a naopak.
- Súvetie: praktický nácvik tvorby jednoduchých súvetí podľa vetných modelov v rámci tematických okruhov.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá, mimika a rečové návyky na podporu porozumenia a vyjadrenia v ústnej komunikácii v súlade s komunikačnou situáciou.
- Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.
- Spoločenské konvencie: spoločenské stretnutia, slávnostné príležitosti, návštevy, oslavy, výber oblečenia, správanie sa v súkromných a verejných priestoroch, pravidiel digitálnej komunikácie a správania v on-line prostredí.
- Súkromná a verejná komunikácia: rozhovory doma, v škole, pri nákupoch, v obchodoch, na pošte, na železničnej a autobusovej stanici, ústne blahoželania, telefonovanie, SMS, elektronická správa, čít, pozdravy z výletov – primerané jazykovej úrovni a veku žiakov.
- Základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: osobné údaje – adresa, telefónne číslo, dátum narodenia, materinský jazyk, záľuby členov rodiny, domáce práce, deľba práce v domácnosti, pomoc v domácnosti, práca okolo domu, prázdniny a sviatky v rodinnom kruhu, život v rodine, širšie príbuzenské vzťahy, rodinné udalosti: narodenie nového člena rodiny, sobáš, zásnuby, rozvod, rodinný stav, život v neúplných rodinách, život v detských domovoch; priateľstvo, priatelia, osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi, vzťah k priateľom, rovesníkom, dospelým a k starším, zvyky a tradície, riešenie konfliktov medzi súrodencami, členmi rodiny, spolunažívanie viacerých generácií, riešenie problémov a vyrovnávanie sa s nimi.
- Domov a bývanie: životné podmienky, byt/dom, zariadenie a vybavenie domácnosti, prostredie, v ktorom žijeme – bývanie v meste/na dedine, domov a jeho okolie, utváranie životného prostredia – skrášľovanie bytu/domu, okolia, mesta/dediny, starostlivosť o čistotu prostredia, domáce práce, pomoc v domácnosti.
- Vzdelávanie a práca: základná škola, zariadenie a vybavenie školy, aktivity v škole, telocvičňa, školské ihrisko, školský dvor, školská jedáleň/výdajná školská jedáleň, stravovanie v školskej jedálni, zamestnanci školy, vyučovacie predmety, odborné a špeciálne učebne, laboratóriá, vzťahy v triede – vzťahy so spolužiakmi, vzťah k telesne postihnutým spolužiakom a k žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, záujmová činnosť v škole, zaujímavosti zo školského života, žiacky parlament, školský časopis, projekty, predmetové olympiády a postupové súťaže, systém vzdelávania na Slovensku, možnosti ďalšieho štúdia a zamestnania, príprava na budúce povolanie, voľba povolania, pracovný trh, druhy povolání a zamestnaní, pracovné činnosti a profesie, nové a zaujímavé profesie, pracovné príležitosti, dištančné/on-line vzdelávanie.
- Obchod a služby: možnosti nákupov v meste a na dedine, obchody/služby, nákupy v obchodnom dome, v tržnici, butikoch, maloobchode, merné jednotky a ceny, služby pre obyvateľstvo – centrá krásy a zdravia: kaderníctvo, kozmetika, fitness, wellness; komunikačné situácie v reštaurácii, u obuvníka, opravára hodín a hodiniek, v čistiarni, u holiča, u kaderničky, v kvetinárstve, v klenotníctve, v potravinách, v mäsiarstve, v obuvi, v kníhkupectve, v obchodoch so športovými potrebami, v predajni elektroniky,

v drogérii; sieť služieb v mieste bydliska, hotely a hotelové služby, druhy a spôsoby nákupu a platenia, nakupovanie v kamenných a internetových obchodoch: on-line nákupy, kultúra nakupovania a služieb, druhy a spôsoby nákupu a platenia.

- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: časti tela, osobná hygiena, najčastejšie choroby a úrazy, všeobecný lekár, špecialisti v oblasti zdravotníctva, predchádzanie úrazom a chorobám, prvá pomoc, ordinácia, nemocnica, vyšetrenie u lekára, na poliklinike, v nemocnici, domáca lekárnička, lekárska a záchranná služba, lekárska pohotovosť, lekárne, lieky, racionálna výživa, liečivé byliny a čaje, zdravý spôsob života, správna životospráva, stravovanie – stravovací režim, racionálna výživa, obľúbené jedlá a nápoje, kultúra stravovania a stolovania pri rozličných sviatkoch a oslavách, škodlivý vplyv alkoholu, drog a fajčenia, fajčenie, drogy – ochrana a boj proti nim.
- Človek a príroda: živá a neživá príroda, kvety a rastliny okolo nás, pestovanie izbových kvetín a rastlín, záhradkárstvo, domáce, poľné a lesné zvieratá, zvieratá ďalekých krajín; počasie – predpoveď počasia, ochrana prírody a životného prostredia, národné parky, chránené oblasti a prírodné rezervácie, separovanie odpadu.
- Sociálne kontakty žiakov: osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi, priateľstvo, priatelia, spoločné aktivity, vzťah medzi spolužiakmi, činnosť v miestnych mládežníckych organizáciách, verejnoprospešná práca, aktivity pre deti a mládež, činnosť v kluboch a v zariadeniach pre deti a mládež, charitatívna činnosť.
- Doprava a cestovanie: druhy dopravy – železničná, letecká, cestná, lodná, dopravné prostriedky – vlak, autobus, auto, električka, trolejbus, lietadlo, loď, cestovanie rôznymi dopravnými prostriedkami, dopravné prostriedky – ich výhody a nevýhody, mestská doprava, medzinárodná doprava, osobná a nákladná doprava, dopravné predpisy, cestovný poriadok, cestovné lístky, informačné tabule, orientácia podľa mapy a plánu mesta, predpisy pre chodcov, príprava na cestovanie, v informačnej kancelárii na železničnej a na autobusovej stanici, bezpečnosť pri cestovaní, doprava – cestovanie – životné prostredie, cestovanie po SR a do zahraničia, obľúbené výletné miesta doma a v zahraničí.
- Voľný čas a záľuby: voľný čas, aktívne a pasívne trávenie voľného času, záľuby, športovanie, využívanie voľného času, spoločenské hry, umelecké činnosti – hra na hudobnom nástroji, tanec, maľovanie, prázdniny – zážitky, aktivity, príbehy, udalosti,

činnosti v rôznych kluboch, v centrách voľného času, návšteva knižnice, kina, divadla, koncertu, výstavy, športového alebo kultúrneho podujatia, počítač, tablet, internet, mobilný telefón, kniha, video, CD, rozhlas, televízia, sledovanie významných svetových športových udalostí/šampionátov v televízii, turistika, výlety, táborenie; jazda na bicykli, dopravné predpisy pre chodcov a cyklistov.

- Šport: zimné športy, letné športy, celoročné športy, kolektívne a individuálne športy, rozličné odvetvia športu, tradičné športy a športové disciplíny: futbal, hádzaná, volejbal, basketbal, hokej, vodné športy, atletické disciplíny: beh, hod, skok do výšky, netradičné športy, obľúbený šport, pravidlá v športe, fair play v športe, ihrisko, štadión, plaváreň, posilňovňa, športové centrum, telocvičňa, významné svetové šampionáty, olympijské hry, majstrovstvá sveta a Európy, história olympijských hier, význam športovania pre človeka, zdravý životný štýl, možnosti športovania v mieste bydliska, možnosti športovania v rámci Slovenska, významné športové osobnosti Slovenska; obľúbení špičkoví športovci a olympionici, plavecký a lyžiarsky kurz, iné druhy športu: jazda na koni, karate, džudo, snoubording, florbal.
- Kultúra a umenie: knihy, časopisy, noviny, rozhlas, televízia, divadlo, film a hudba v našom živote, kultúrny život v mieste bydliska, významní predstavitelia filmového, divadelného, výtvarného, literárneho a hudobného umenia na Slovensku, literárne umenie, beseda so spisovateľom, básnikom, návšteva divadelného a filmového predstavenia, koncertu populárnej a vážnej hudby, známe maďarské a slovenské divadelné a hudobné telesá na Slovensku, rozličné hudobné žánre, klasická hudba, populárna hudba, ľudová hudba, obľúbený druh hudby, hudobné skupiny, speváci, herci, tanečné umenie, balet, muzikál, známe budovy, pamätníky a sochy v regióne a v SR, návšteva výstavy maľby a grafiky, vernisáž, kultúra obliekania, vhodné a vkusné oblečenie na rôzne príležitosti, móda mladých.
- Veda a technika: vymoženosti vedy a techniky, využívanie informačných technológií v každodennom živote, umelá inteligencia; elektrospotrebiče v domácnosti, chemické výrobky okolo nás, potravinársky priemysel, zaujímavosti zo sveta vedy a techniky, technické vynálezy v živote človeka, vedecký pokrok, udeľovanie Nobelovej ceny za vedecký výskum, technické objavy a za prínos pre ľudstvo.

- Naša vlasť: základné údaje o SR – rozloha, obyvateľstvo, podnebie, geografická charakteristika: rieky, jazerá, hory, nížiny, mestá, významné priemyselné a kultúrne centrá, prírodné, historické a kultúrne pamätihodnosti v našej vlasti, Bratislava, hlavné mesto SR, opis vlastného regiónu, turistické zaujímavosti regiónu, cestovanie po vlasti
- Vysoké Tatry, Košice, krajské mestá, kúpeľné mestá, hrady a zámky na Slovensku, najznámejšie výletné a rekreačné oblasti v SR, zaujímavosti zo života slovenského národa a národnostných menšín.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: blahoželanía, pohľadnice, pozdravy, pozvánky, jednoduché súkromné listy, krátke správy: SMS, čet, elektronická správa; poznámky, odkazy, on-line príspevky, komentáre, oznámenia.
- Jednoduchý opis osoby a predmetu, jednoduchá charakteristika, návody, ilustrované návody, inštrukcie, postupy, pravidlá hry, recepty.
- Texty spojené so školským prostredím: rozvrh hodín, objednávky, žiadosti, jednoduché osobné dotazníky, pozvánky, štruktúrovaný životopis.
- Letáky, plagáty, programy, jedálne a nápojový lístok.
- Inzeráty, krátke správy, jednoduché rozhovory, interview, predpoveď počasia.
- Podcasty, blogy, vlogy.

Interakcia

Výkonový štandard

Ústna interakcia

Žiak vie/dokáže:

Efektívne udržiavať spoločenskú konverzáciu prostredníctvom bežných výrazov a dodržiavaním základných komunikačných zvyklostí.

Vecne a aktívne rozvíjať dialóg a primerane reagovať na repliky komunikačného partnera.

Dodržiavať zásady vecnej, spoločensky primeranej a etickej komunikácie v bezpečnom on-line prostredí vrátane interakcií s AI.

Identifikovať a zrozumiteľne sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu.

Diskutovať v skupinách na dané témy a uplatňovať pritom primerané argumentačné zručnosti.

Vytvoriť a zahrať jednoduché dialógy a situačné hry inšpirované textom.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky.

Dodržiavať zásady efektívnej komunikácie a spolupráce vo dvojici alebo v skupine.

Spolupracovať pri riešení úloh a problémov v kolektíve, využívať tvorivé myslenie a predchádzať konfliktom reguláciou vlastného správania.

Písomná interakcia

Žiak vie/dokáže:

Sformulovať jednoduché texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary.

Zapojiť sa do bežnej spoločenskej on-line komunikácie a komentovať on-line príspevky iných spoločensky primeraným spôsobom.

Identifikovať rozdiel medzi ľudskou kreativitou a obsahom generovaným AI.

Primerane reagovať na správy a oznámenia.

Formulovať súkromnú a formálnu elektronickú korešpondenciu v rámci osvojených tém.

Použiť digitálne nástroje vrátane AI ako pomoc pri overovaní významu slov a viet.

Rozpoznať prejavy, ktorými sa AI snaží napodobňovať ľudské emócie a zachovať si voči nim kritický odstup.

Uplatňovať osvojené gramatické a pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej interakcii.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

- Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: upútať pozornosť, pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.
- Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.

- Opis: s použitím detailov opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, problém, jav, dej.
- Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, presvedčenie, stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.
- Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.
- Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, žiaľ, ľútosť, fyzickú bolesť, zlosť; utešiť, podporiť, dodať odvalu; vyjadriť obdiv, vďaku, pochvalu, sklamanie, prekvapenie; vyjadriť želanie, nádej, požiadavku; vyjadriť strach, znepokojenie; vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, zistiť pocity iných.
- Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to; zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje.
- Zaujatie postojá: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas; vyjadriť odporúčania, príkazy, zákazy so zdôvodnením; sľúbiť, ospravedlniť sa.
- Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, odmietnuť niečo; poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.
- Korešpondencia: vhodne začať a ukončiť list/elektronickú správu, rozvinúť obsah listu/elektronickej správy, napísať krátku textovú správu, online príspevok, súkromný a formálny list.
- Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.
- Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.
- Uskutočnenie audio/video hovoru: vhodne začať a ukončiť audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie povedaného.

- Kooperácia: v priamom alebo sprostredkovanom dialógu – v telefonickom rozhovore, prostredníctvom internetovej a/alebo mobilnej aplikácie; komunikovať primerané množstvo informácií; hovoriť k veci, jasne a zrozumiteľne.
- Dodržiavanie pravidiel skupinovej diskusie: prihlásiť sa o slovo, počkať na vyzvanie, neskákať do reči, reagovať jazykovo a sociálne primerane, uplatňovať efektívnu dialogickú komunikáciu pri riešení problémov v kolektíve, regulovať svoje správanie a tak predchádzať potenciálnym konfliktom.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Vyjadrenie existencie v priestore a v čase.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho, používanie lexikálne osvojených privlastňovacích zámen aj pri tvorbe otázok.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.
- Vyjadrenie časových vzťahov: dĺžka trvania, časové ohraničenie deja, konkrétny a približný čas, termíny, dáta, časová postupnosť dejov, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, deje a udalosti.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, množstvo, poradie, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, stupňovanie, porovnávanie počtu, množstva a miery.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: postava, tvar, forma, rozloha, kvalita, stav zraku, sluchu; farba, vek, hmota/látka/materiál, chute, pachy, vône, spôsob vykonávania činnosti.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: myslenie, pamäť, pocity.
- Vyjadrenie logických vzťahov: priradenosť, podradenosť, stupňovanie, odporovanie, príčina – dôsledok, účel – prostriedok, podmienka v rámci tematických okruhov.
- Vyjadrenie modality: potreby, nutnosti, nevyhnutnosti, možnosti, vôle, pochybnosti, zámeru na základe modelových viet.
- Vyjadrenie uvažovania, znalosti, informovanosti, prekvapenia.
- Používanie jazykových a neverbálnych prostriedkov: foneticko-fonologické, prozodické, zámená, slovesá, príslovky, citoslovčia, častice, spojky, opakovanie slov, synonymá, oslovenia; mimika, gestá, postoj, podanie ruky, udržiavanie kontaktu

zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.

- Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti: kvantita, slovný prízvuk, spodobovanie, splývavá výslovnosť, a primeranej modulácie hlasu: vetná melódia, dôraz, intenzita hlasu, tempo reči.

Lexikológia

- Slovná zásoba: osvojovanie ročne približne 200 – 250 lexikálnych jednotiek aktívne, 100 receptívne, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení rozličného typu; tvorenie slov odvodzovaním, skladaním, skracovaním.
- Rozvrstvenie slovnej zásoby na základe poznatkov z maďarského jazyka: spisovné a nespisovné slová, vrátane slangu, cudzie slová, jednovýznamové a viacvýznamové slová, homonymá, synonymá, antonymá, neutrálne a citovo zafarbené slová, zvukomalebné slová, jednoslovné názvy a ustálené slovné spojenia – združené pomenovania a frazeologické jednotky, funkcia frazeologických jednotiek v komunikácii a ich praktické používanie, preberanie cudzích slov.
- Používanie slovníkov a príručiek aj v digitálnej podobe: slovensko-maďarský a maďarsko-slovenský prekladový slovník, synonymický slovník, frazeologický slovník, školský lexikón, encyklopédie, Pravidlá slovenského pravopisu, Pravidlá slovenskej výslovnosti, slovník cudzích slov, Krátky slovník slovenského jazyka.

Zvuková stránka reči a pravopis

- Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti – slovný prízvuk, splývavú výslovnosť, spodobovanie; primeraná modulácia hlasu podľa komunikačnej situácie – vetná melódia, dôraz, intenzita hlasu, pauza a tempo.
- Správna výslovnosť spoluhlások na konci slova, spodobovanie spoluhlások vnútri slova, splývanie spoluhlások v prúde reči.
- Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, výslovnosť „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Správna výslovnosť pádovej prípony -ov.
- Vhodné využitie neverbálnych prostriedkov v komunikácii: očný kontakt, mimika, gestá, postoj tela, podávanie rúk.
- Písanie odlišných spoluhlások: s, š, č, ď, dž, ť, ň, ľ, í, ř, ž, samohlások: ä, y, ý a dvojhlások:

ia, ie, iu, ô.

- Písanie y/ý v základných vybraných slovách; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov, pravopis slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, písanie i po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.
- Písanie i/y, í/ý v ohýbacích príponách.
- Znelé a neznelé spoluhlásky v slovenskom jazyku, odlišnosti v spodobovaní spoluhlások v slovenskom a v maďarskom jazyku.
- Písanie spoluhlások na konci slova a písanie spoluhlások pri spodobovaní vnútri slova.
- Významotvorná funkcia dĺžky samohlások.
- Rozdeľovanie slov s dôrazom na odlišnosti od maďarského jazyka.
- Pravidlo o rytmickom krátení a jeho aplikácia.
- Interpunkcia v jednoduchých vetách a súvetiach, v priamej reči, interpunkčné znamienka, používanie interpunkčných znamienok: spojovník, pomlčka, lomka, dvojbodka, bodkočiarka, zátvorky, úvodzovky, tri bodky.
- Odlišné písanie dátumu, oslovenia, zámen a zemepisných názvov v maďarskom a v slovenskom jazyku.

Morfológia

- Podstatné mená: všeobecné a vlastné mená, pomnožné podstatné mená, používanie správnych tvarov podstatných mien podľa vzorov a pádov, skloňovanie, pády a pádové otázky, predložky, predložkové väzby podstatných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov, tvorenie správnych tvarov podstatných mien mužského, ženského a stredného rodu podľa modelov – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu, tvorenie správnych tvarov frekventovaných cudzích slov, výslovnosť frekventovaných cudzích slov.
- Prídavné mená: zhoda prídavných mien s podstatnými menami, predložkové väzby prídavných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov, tvorenie správnych tvarov prídavných mien, vlastnostné prídavné mená – akostné a vzťahové, zvieracie a privlastňovacie prídavné mená,

stupňovanie akostných prídavných mien, tvorenie správnych tvarov prídavných mien tvrdého a mäkkého zakončenia podľa modelov, tvorenie správnych tvarov slovenských a cudzích priezvisk podľa tvarov vlastnostných prídavných mien, vyjadrenie vlastníka privlastňovacími prídavnými menami, tvorenie a používanie privlastňovacích prídavných mien – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu, funkcia prídavných mien v reči.

- Zámená: odlišné druhy zámen v maďarskom a v slovenskom jazyku, tvorenie a používanie správnych tvarov osobných, privlastňovacích, ukazovacích a opytovacích zámen podľa modelov, správne používanie zvrtných zámen sa, si, svoj – porovnanie s maďarským jazykom, používanie neurčitých a vymedzovacích zámen, používanie dlhších a kratších tvarov osobných zámen v reči, vyjadrenie vlastníka zámenami, využívanie zámen na spájanie viet a vetných celkov, funkcia zámen v textovej nadväznosti.
- Číslovky: tvorenie správnych tvarov základných čísloviek a ich používanie v reči, správny gramatický tvar počítanej veci, správny gramatický tvar slov vo vetnej štruktúre: číslovka – predmet – sloveso, zlomkové číslovky, tvorenie správnych tvarov radových čísloviek podľa modelov, gramatická zhoda radových čísloviek a podstatného mena, odlišnosti od maďarského jazyka: skupinové, druhové a násobné číslovky, spájanie skupinových čísloviek s pomnožnými podstatnými menami, používanie druhových a násobných čísloviek, neurčité číslovky – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho/písomného prejavu.
- Slovesá: činnostné a stavové slovesá, plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, modálne slovesá, zvrtné slovesá v rámci tematických okruhov, tvorenie správnych tvarov sloviess v oznamovacom a v rozkazovacom spôsobe podľa modelov, vykanie v slovenskom jazyku, neurčitok – slovníkový tvar sloviess v slovenskom jazyku, praktické používanie správnych tvarov sloviess s príslovkami, slovesný vid a zvrtné slovesá – praktický nácvik používania dokonavých, nedokonavých a zvrtných sloviess, vidové dvojice – porovnanie s maďarským jazykom, najfrekvencovanejšie väzby sloviess – odlišné slovesné väzby v maďarskom a v slovenskom jazyku.
- Príslovky: príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny – odlišnosti od maďarského jazyka, odlišovanie prísloviess od prídavných mien a predložkových väzieb podstatných mien,

využívanie prísloviak v textovej nadväznosti, tvorenie prísloviak z prídavných mien, stupňovanie prísloviak, praktické používanie správnych tvarov slovies s príslovkami.

- Predložky: predložky s G, D, A, L, I, predložky s viacerými pádmi, vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek.
- Spojky: tvorenie vetných štruktúr s priraďovacími a s podradovacími spojkami podľa vetných modelov, spájanie slov vo vetách a viet do súvetí pomocou spojok na základe modelov, intonácia a interpunkcia viet so spojkami.
- Častice: funkcia častíc v komunikácii, intonácia viet s časticami.
- Citoslovčia: odlišnosti od maďarského jazyka, funkcia citoslovciak v komunikácii, intonácia viet s citoslovcami.

Syntax

- Tvorenie jednoduchých rozvitých viet, správny slovosled slov vo vetách.
- Vety podľa zámeru hovoriaceho: druhy viet podľa komunikačného zámeru hovoriaceho, kladné a záporné vety, správna intonácia, obmieňanie rozličných druhov viet, mimojazykové prostriedky vyjadrenia záporu.
- Základné/hlavné vetné členy: podmet a prísudok, vyjadrený a nevyjadrený podmet vo vete, odlišné vyjadrenie menného prísudku v slovenskom a v maďarskom jazyku, tvorenie viet s vyjadreným podmetom, zhoda prísudku s podmetom vety – odlišnosti od maďarského jazyka, zhoda slovesa v prísudku s viacnásobným podmetom.
- Rozvíjacie/vedľajšie vetné členy: predmet – priamy a nepriamy, odlišnosti od maďarského jazyka, rozvíjanie slovesa v prísudku priamym a nepriamym predmetom podľa otázok a modelov s dôrazom na odlišné väzby slovesa v prísudku, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny, prostriedku, účelu, miery, rozvíjanie slovesa v prísudku rozličnými druhmi príslovkových určení vyjadrených príslovkami a predložkovými väzbami podstatných mien s dôrazom na tvorbu viet a na odlišnosti od maďarského jazyka, prívlastok – zhodný a nezhodný, odlišnosti od maďarského jazyka, rozvíjanie podstatného mena vo vete zhodným a nezhodným prívlastkom, miesto prívlastku vo vete.
- Vetné sklady: prisudzovací, určovací a priraďovací sklad, tvorba viet pomocou skladov.
- Stavba jednoduchej vety: jednočlenné a dvojčlenné vety, vetný základ – slovesný a neslovesný, tvorenie jednočlenných a dvojčlenných viet, odlišné druhy

jednočlenných viet v slovenskom a v maďarskom jazyku.

- Priama a nepriama reč, uvádzacia veta, pretváranie priamej reči na nepriamu a naopak.
- Súvetie: praktický nácvik tvorby jednoduchých súvetí podľa vetných modelov v rámci tematických okruhov.

Sociolingválna zložka

- Sprievodné gestá, mimika a rečové návyky na podporu porozumenia a vyjadrenia v ústnej komunikácii v súlade s komunikačnou situáciou.
- Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.
- Spoločenské konvencie: spoločenské stretnutia, slávnostné príležitosti, návštevy, oslavy, výber oblečenia, správanie sa v súkromných a verejných priestoroch, pravidiel digitálnej komunikácie a správania v on-line prostredí.
- Súkromná a verejná komunikácia: rozhovory doma, v škole, pri nákupoch, v obchodoch, na pošte, na železničnej a autobusovej stanici, ústne blahoželania, telefonovanie, SMS, elektronická správa, čet, pozdravy z výletov – primerané jazykovej úrovni a veku žiakov.
- Základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine.

Tematické okruhy

- Rodina a spoločnosť: osobné údaje – adresa, telefónne číslo, dátum narodenia, materinský jazyk, záľuby členov rodiny, domáce práce, deľba práce v domácnosti, pomoc v domácnosti, práca okolo domu, prázdniny a sviatky v rodinnom kruhu, život v rodine, širšie príbuzenské vzťahy, rodinné udalosti: narodenie nového člena rodiny, sobáš, zásnuby, rozvod, rodinný stav, život v neúplných rodinách, život v detských domovoch; priateľstvo, priatelia, osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi, vzťah k priateľom, rovesníkom, dospelým a k starším, zvyky a tradície, riešenie konfliktov medzi súrodencami, členmi rodiny, spolunažívanie viacerých generácií, riešenie problémov a vyrovnávanie sa s nimi.
- Domov a bývanie: životné podmienky, byt/dom, zariadenie a vybavenie domácnosti, prostredie, v ktorom žijeme – bývanie v meste/na dedine, domov a jeho okolie, utváranie životného prostredia – skrášľovanie bytu/domu, okolia, mesta/dediny,

starostlivosť o čistotu prostredia, domáce práce, pomoc v domácnosti.

- Vzdelávanie a práca: základná škola, zariadenie a vybavenie školy, aktivity v škole, telocvičňa, školské ihrisko, školský dvor, školská jedáleň/výdajná školská jedáleň, stravovanie v školskej jedálni, zamestnanci školy, vyučovacie predmety, odborné a špeciálne učebne, laboratória, vzťahy v triede – vzťahy so spolužiakmi, vzťah k telesne postihnutým spolužiakom a k žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, záujmová činnosť v škole, zaujímavosti zo školského života, žiacky parlament, školský časopis, projekty, predmetové olympiády a postupové súťaže, systém vzdelávania na Slovensku, možnosti ďalšieho štúdia a zamestnania, príprava na budúce povolanie, voľba povolania, pracovný trh, druhy povolání a zamestnaní, pracovné činnosti a profesie, nové a zaujímavé profesie, pracovné príležitosti, dištančné/on-line vzdelávanie.
- Obchod a služby: možnosti nákupov v meste a na dedine, obchody/služby, nákupy v obchodnom dome, v tržnici, butikoch, maloobchode, merné jednotky a ceny, služby pre obyvateľstvo – centrá krásy a zdravia: kaderníctvo, kozmetika, fitnes, wellness; komunikačné situácie v reštaurácii, u obuvníka, opravára hodín a hodínok, v čistiarni, u holiča, u kaderničky, v kvetinárstve, v klenotníctve, v potravinách, v mäsiarstve, v obuvi, v kníhkupectve, v obchodoch so športovými potrebami, v predajni elektroniky, v drogérii; sieť služieb v mieste bydliska, hotely a hotelové služby, druhy a spôsoby nákupu a platenia, nakupovanie v kamenných a internetových obchodoch: on-line nákupy, kultúra nakupovania a služieb, druhy a spôsoby nákupu a platenia.
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: časti tela, osobná hygiena, najčastejšie choroby a úrazy, všeobecný lekár, špecialisti v oblasti zdravotníctva, predchádzanie úrazom a chorobám, prvá pomoc, ordinácia, nemocnica, vyšetrenie u lekára, na poliklinike, v nemocnici, domáca lekárnica, lekárska a záchranná služba, lekárska pohotovosť, lekárne, lieky, racionálna výživa, liečivé byliny a čaje, zdravý spôsob života, správna životospráva, stravovanie – stravovací režim, racionálna výživa, obľúbené jedlá a nápoje, kultúra stravovania a stolovania pri rozličných sviatkoch a oslavách, škodlivý vplyv alkoholu, drog a fajčenia, fajčenie, drogy – ochrana a boj proti nim.
- Človek a príroda: živá a neživá príroda, kvety a rastliny okolo nás, pestovanie izbových kvetín a rastlín, záhradkárstvo, domáce, poľné a lesné zvieratá, zvieratá ďalekých krajín; počasie – predpoveď počasia, ochrana prírody a životného prostredia, národné

- parky, chránené oblasti a prírodné rezervácie, separovanie odpadu.
- Sociálne kontakty žiakov: osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi, priateľstvo, priatelia, spoločné aktivity, vzťah medzi spolužiakmi, činnosť v miestnych mládežníckych organizáciách, verejnoprospešná práca, aktivity pre deti a mládež, činnosť v kluboch a v zariadeniach pre deti a mládež, charitatívna činnosť.
 - Doprava a cestovanie: druhy dopravy – železničná, letecká, cestná, lodná, dopravné prostriedky – vlak, autobus, auto, električka, trolejbus, lietadlo, loď, cestovanie rôznymi dopravnými prostriedkami, dopravné prostriedky – ich výhody a nevýhody, mestská doprava, medzinárodná doprava, osobná a nákladná doprava, dopravné predpisy, cestovný poriadok, cestovné lístky, informačné tabule, orientácia podľa mapy a plánu mesta, predpisy pre chodcov, príprava na cestovanie, v informačnej kancelárii na železničnej a na autobusovej stanici, bezpečnosť pri cestovaní, doprava – cestovanie – životné prostredie, cestovanie po SR a do zahraničia, obľúbené výletné miesta doma a v zahraničí.
 - Voľný čas a záľuby: voľný čas, aktívne a pasívne trávenie voľného času, záľuby, športovanie, využívanie voľného času, spoločenské hry, umelecké činnosti – hra na hudobnom nástroji, tanec, maľovanie, prázdniny – zážitky, aktivity, príbehy, udalosti, činnosti v rôznych kluboch, v centrách voľného času, návšteva knižnice, kina, divadla, koncertu, výstavy, športového alebo kultúrneho podujatia, počítač, tablet, internet, mobilný telefón, kniha, video, CD, rozhlas, televízia, sledovanie významných svetových športových udalostí/šampionátov v televízii, turistika, výlety, táborenie; jazda na bicykli, dopravné predpisy pre chodcov a cyklistov.
 - Šport: zimné športy, letné športy, celoročné športy, kolektívne a individuálne športy, rozličné odvetvia športu, tradičné športy a športové disciplíny: futbal, hádzaná, volejbal, basketbal, hokej, vodné športy, atletické disciplíny: beh, hod, skok do výšky, netradičné športy, obľúbený šport, pravidlá v športe, fair play v športe, ihrisko, štadión, plaváreň, posilňovňa, športové centrum, telocvičňa, významné svetové šampionáty, olympijské hry, majstrovstvá sveta a Európy, história olympijských hier, význam športovania pre človeka, zdravý životný štýl, možnosti športovania v mieste bydliska, možnosti športovania v rámci Slovenska, významné športové osobnosti Slovenska; obľúbení špičkoví športovci a olympionici, plavecký a lyžiarsky kurz, iné druhy športu:

jazda na koni, karate, džudo, snoubording, florbal.

- Kultúra a umenie: knihy, časopisy, noviny, rozhlas, televízia, divadlo, film a hudba v našom živote, kultúrny život v mieste bydliska, významní predstavitelia filmového, divadelného, výtvarného, literárneho a hudobného umenia na Slovensku, literárne umenie, beseda so spisovateľom, básnikom, návšteva divadelného a filmového predstavenia, koncertu populárnej a vážnej hudby, známe maďarské a slovenské divadelné a hudobné telesá na Slovensku, rozličné hudobné žánre, klasická hudba, populárna hudba, ľudová hudba, obľúbený druh hudby, hudobné skupiny, speváci, herci, tanečné umenie, balet, muzikál, známe budovy, pamätníky a sochy v regióne a v SR, návšteva výstavy maľby a grafiky, vernisáž, kultúra obliekania, vhodné a vkusné oblečenie na rôzne príležitosti, móda mladých.
- Veda a technika: vymoženosti vedy a techniky, využívanie informačných technológií v každodennom živote, umelá inteligencia; elektrospotrebiče v domácnosti, chemické výrobky okolo nás, potravinársky priemysel, zaujímavosti zo sveta vedy a techniky, technické vynálezy v živote človeka, vedecký pokrok, udeľovanie Nobelovej ceny za vedecký výskum, technické objavy a za prínos pre ľudstvo.
- Naša vlasť: základné údaje o SR – rozloha, obyvateľstvo, podnebie, geografická charakteristika: rieky, jazerá, hory, nížiny, mestá, významné priemyselné a kultúrne centrá, prírodné, historické a kultúrne pamätihodnosti v našej vlasti, Bratislava, hlavné mesto SR, opis vlastného regiónu, turistické zaujímavosti regiónu, cestovanie po vlasti – Vysoké Tatry, Košice, krajské mestá, kúpeľné mestá, hrady a zámky na Slovensku, najznámejšie výletné a rekreačné oblasti v SR, zaujímavosti zo života slovenského národa a národnostných menšín.

Druhy textov

Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy

- Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: blahoželania, pohľadnice, pozdravy, pozvánky, jednoduché súkromné listy, krátke správy: SMS, čít, elektronická správa; poznámky, odkazy, on-line príspevky, komentáre, oznámenia.
- Texty spojené so školským prostredím: rozvrh hodín, pokyny v učebniciach,
- Formuláre a tlačivá: preukazy, poštové služby, objednávky, žiadosti, jednoduché osobné dotazníky, pozvánky.